

Bestemmingsplan Landelijk Gebied 2015

Nota van wijzigingen – met tussenrapportage

Inhoud

1	INLEIDING	5
1.1	AANLEIDING	5
1.2	DOEL VAN DE NOTA	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
1.3	AFBAKENING	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
1.4	PLANMER	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
1.5	PROCES.....	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
1.6	LEESWIJZER.....	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
2	LEEFBAAR LANDSCHAP	6
2.1	INLEIDING.....	6
2.2	HET LANDSCHAP.....	6
2.3	LEEFBAAR PLATTELAND	8
3	WIJZIGINGEN	9
3.1	INLEIDING.....	9
3.2	LANDSCHAP	9
3.3	BOS EN NATUUR	10
3.4	WATER	12
3.5	CULTUREEL ERFGOED	13
3.6	AGRARISCHE BEDRIJVEN.....	14
3.7	WONEN IN HET BUITENGEBIED	24
3.8	LANDGOEDEREN.....	27
3.9	BEDRIJVEN.....	27
3.10	RECREATIE EN TOERISME	28

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Ten behoeve van het landelijk gebied van de gemeente Aalten is een algehele herziening van het bestemmingsplan in voorbereiding.

Dat proces is begonnen met de vaststelling van een nota van wijzigingen door de gemeenteraad op 9 juli 2013, waarin de hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid zijn geformuleerd.

Sedert de vaststelling van die nota zijn er hernieuwde inzichten met betrekking tot de planregeling ontstaan.

Deze inzichten zijn onder meer gebaseerd op:

1. De behandeling van het voorontwerp van en de planMER behorende bij het bestemmingsplan Landelijk Gebied 2015 door de commissie voor de Milieueffectrapportage;
2. Jurisprudentie van de Raad van State met betrekking tot de bestemmingsplannen voor het landelijk gebied (o.a. gemeenten Westerveld, Berkelland, Bronckhorst en Doetinchem);
3. De vaststelling van een nieuwe Omgevingsverordening Gelderland en een provinciale omgevingsvisie door Provinciale Staten van Gelderland;
4. Het advies van de provinciale diensten van Gelderland d.d. 8 januari 2015, ingekomen op 9 januari daaropvolgend.

Wij hebben de behoefte deze inzichten te delen met de gemeenteraad. Deze documenten hebben namelijk een bijstelling van de hoofdlijnen van dat beleid tot gevolg en werken dus door in het ontwerp van het bestemmingsplan..

De door de gemeenteraad vastgestelde nota blijft in dit document het vertrekpunt..

De wijzigingen/aanvullingen zijn in een kader en in een andere kleurstelling opgenomen, waarbij de oorspronkelijke nota als uitgangspunt heeft gediend. Op die wijze kunnen de verbanden beter zichtbaar worden gemaakt.

Het is in dit stadium niet de bedoeling op de individuele inspraakreacties in te gaan. De bevoegdheid voor de die beoordeling ligt bij het college. De gemeenteraad beslist uiteraard te zijner tijd over eventuele zienswijzen.

In de bijlage is voorts onze beoordeling van de provinciale overlegreactie opgenomen.

2 Leefbaar landschap

2.1 Inleiding

Landschap en leefbaarheid wordt als eerste onderwerpen genoemd. Deze onderwerpen worden als zodanig niet bestemd in het bestemmingsplan, maar vormen het decor voor al de functies en kwaliteiten in het buitengebied. Door de eeuwenlange ontwikkelingen is het landschap het resultaat van de wisselwerking tussen de natuurlijke opbouw van een gebied en het gebruik ervan door de mens. Het landschap is zichtbaar en daarmee ook een belangrijk deel van het buitengebied. Een goede leefbaarheid vormt een belangrijke drager voor de toekomst. Het grootste deel van het plangebied bestaat uit agrarisch cultuurlandschap.

2.2 Het landschap

2.2.1 Ontstaansgeschiedenis

Het landschap is een cultuurlandschap. De landschapsvorming is een continu proces en is mede het resultaat van menselijk handelen. Ontginning, in gebruikname en bewerken van gronden door de eeuwen heen heeft een verscheidenheid aan landschapstypen opgeleverd. De oorsprong van het Achterhoekse landschap ligt in de vroege middeleeuwen.

Kleine landbouwgemeenschappen werden toen verspreid in een hoofdzakelijk bebost gebied gesticht. Steeds meer bos werd gekapt en ontgonnen. Akkers in zandgebieden werden vruchtbaar gemaakt door heideplaggen met dierlijke mest afkomstig uit schaapskooien. Met de door mest doordrenkte heideplaggen werden de bouwlandjes bemest. Door het eeuwenlang opbrengen van heideplaggen met mest werden de bouwlandjes opgehoogd tot boven het oorspronkelijke maaiveld. Deze bouwlandjes worden eenmansessen genoemd en hebben een bol oppervlak met steile randen naar de omgeving. Deze essen zijn nog steeds herkenbaar in het landschap. Door het eeuwenoude bemestingsproces is een dikke humeuze bodem ontstaan. Deze manier van bewerken kwam met de intrede van kunstmest, in het midden van de 19e eeuw, ten einde. De vruchtbaarheid van het bouwland was niet meer alleen afhankelijk van dierlijke mest uit de directe omgeving. Door de komst van kunstmest en mechanisatie werden meerdere vormen van landbouw mogelijk.

Het Achterhoekse landschap, met de eeuwenoude kleinschalige essen ontstaan door landbouwkundig gebruik, werd vanaf 1850 door grotere ontginningen van natte en droge heidevelden bijna geheel door de agrarische sector in gebruik genomen. Enkele natuurgebieden bleven gespaard. De landbouwsector heeft het landschap in belangrijke mate gemaakt tot wat het nu is. Efficiënt werken is de trend. Meerdere landbouwgronden worden bij elkaar gevoegd tot één perceel. Nivellering van landschapstypen is het gevolg. Door de eeuwen heen was de landbouw de belangrijkste sector in het landelijk gebied. Door afname van het aantal landbouwbedrijven worden de functies wonen, werken en recreatie belangrijke spelers in het landelijk gebied.

2.2.2 Landschapstypen

In het buitengebied worden enkele landschapstypen onderscheiden. Globaal kan een driedeling worden gemaakt in het oude hoevenlandschap, de heide- en broekontginningen en de goorontginningen.

Tot het oude hoevenlandschap behoren:

- het essenlandschap: grote oude bouwlandcomplexen met een open karakter (de terrasrand tussen de kernen Aalten en Groenlo), zoals aanwezig ten noorden van de kern Aalten (bij het gebied Dale en de kleine kern Barlo), ten oosten van de kleine kernen De Heurne, IJzerlo en Lintelo. Verspreid liggen talloze kleinere essen; het patroon is grillig met veel gebogen wegen en esranden;
- het hoevenlandschap: kleinschalige, gevarieerde gebieden met veel microreliëf, verspreid over het gemeentegebied voorkomend;
- het landgoedlandschap: een parkachtige variant van het hoevenlandschap met veel relatief oude beplantingselementen, zoals 't Beestman, 't Walfort, Hondorp en het Klooster.

Het jonge ontginningslandschap is nader onder te verdelen in:

- heide- en veenontginningen: rechtlijnig verkavelde, voormalige heide- en veengebieden, zoals Schaarsheide, Witte Veen, Wolboom;
- beekdalen rond de vestingstad Bredevoort: open, laaggelegen weidelandschap bij de samenvloeiing van de Schaarsbeek, Boven-Slinge en Zwanenbroek waterleiding;
- de beekdalen langs de Keizersbeek en de Aa-strang bij de kern Dinxperlo;
- ruilverkavelingslandschap: recentelijk sterk gewijzigde gebieden door uitvoering van de ruilverkaveling Aalten, zoals het noordelijk deel van het Aaltense Goor en het Zwanenbroek.

Tot het goorontginningslandschap behoort:

- het Aaltense Goor: kleinschalig 19^e-eeuws verkavelingspatroon.

In het landelijk gebied is de afwisseling van landschapstypen herkenbaar en bovendien zijn de karakteristieke kenmerken van elk landschapstype op veel plaatsen nog goed bewaard gebleven. Uitgangspunt van het bestemmingsplan is dat kenmerkende elementen moeten worden behouden.

Landschapskenmerken die in het bestemmingsplan worden beschermd zijn:

- reliëf: dit betreft met name de plateauranden, steilranden, esjes en andere kleinschalige hoogteverschillen;
- openheid: de grote escomplexen ten noorden van de kern Aalten en de beekdalen ten zuiden en westen van de vestingstad Bredevoort;
- beplanting: de vele houtwallen en bosjes, met name in het Oude hoevenlandschap en het Goorontginningslandschap;
- verkaveling: het Aaltense Goor vanwege de karakteristieke verkaveling en de vele kavelgrensbeplantingen.

Voor deze landschapswaarden geldt dat zij zonder specifieke bescherming mogelijk zouden kunnen verdwijnen ten gevolge van ingrepen en ontwikkelingen vanuit de overige functies van het buitengebied. De belangrijkste van deze ingrepen en ontwikkelingen met doorgaans negatieve gevolgen voor één of meer **landschapsaspecten** zijn:

- nieuwbouw bij bestaande bedrijven;
- vestiging van nieuwe bedrijven;
- kavelvergroting/vormverandering van percelen (verwijderen van houtopstanden, egalisering, vergraven, rechttrekken van perceelsgrenzen);
- aanleg van nieuwe wegen, verharderen van onverharde wegen;
- grondwaterstandsverlaging (aanleg of uitdiepen van sloten);
- uitbreiding oppervlakte grond bij agrarische bedrijven door schaalvergroting.

Tussenrapportage:

De commissie MER adviseert de gevolgen van het plan en de (effectiviteit van de) mitigerende maatregelen voor het landschap meer in detail in beeld te brengen op basis van de maximale invulling van het plan. De commissie mist een beschrijving van mogelijke maatregelen waarmee landschappelijke waarden gespaard of versterkt kunnen worden.

Indien er grote en/of onwenselijk geachte effecten overblijven adviseert de commissie aanvullende maatregelen te beschrijven die de effecten op het landschap verder minimaliseren. De suggestie voor de actieve inzet van een erfinrichtingsplan wordt gedaan.

Reactie gemeente: Wij zullen het landschap uitvoeriger beschrijven in de aanvullende rapportage. Wij menen echter te kunnen stellen dat dit bestemmingsplan een voortzetting van het bestaande beleid is. Een maximale invulling is redelijkerwijs dus niet te verwachten. Het landschap heeft zich in de loop van der jaren ontwikkeld en dit plan zal geen afbreuk doen aan de kwaliteiten van het gebied.

De gronden blijven voor het belangrijkste deel in gebruik als agrarische cultuurgronden. De belangrijkste landschappelijke kwaliteiten worden via de planregels beschermd (bos, natuur, houtsingels en behoud open essen/hoogteverschillen).

De schaalvergroting in de landbouw zal doorzetten. Ook in onze gemeente moeten daarvoor mogelijkheden zijn, uiteraard binnen de wettelijke kaders.

Bij uitbreidingen en wijzigingen van het agrarisch bouwperceel denken wij binnen de mogelijkheden in positieve zin mee.

De commissie MER adviseert het instrument van een erfinrichtingsplan op te nemen in het bestemmingsplan.

Reactie gemeente: Dit geeft inderdaad een vollediger beeld voor een bepaalde locatie dan de nu voorgeschreven “landschappelijke inrichting met streekeigen beplanting”.

Wij stellen voor, hoewel dit geen essentiële tekortkoming is, dit advies over te nemen. Bij een erfinrichtingsplan wordt het erf nog meer integraal gezien, waarbij naast de landschappelijke inpassing ook oog is voor de opzet van het bouwperceel, vormgeving en situering van de (bedrijfs)bebouwing. Een en ander heeft een als doel op een erf te komen tot een kwaliteitsimpuls.

2.3 Leefbaar platteland

De vitaliteit en kwaliteit van het landelijk gebied behoeft in de komende periode aandacht. Steeds meer agrariërs stoppen met hun bedrijf. Bedrijfsgebouwen komen leeg te staan en vragen om een alternatieve functie. Bij de agrarische bedrijven die zich richten op de toekomst, ligt de nadruk op specialisatie, groei en dierwelzijn.

Voor de intensieve veehouderij is de geuruitstoot een aandachtspunt. Technologische ontwikkelingen bieden mogelijkheden om geuruitstoot te verminderen. Toch blijven er op enkele plaatsen discussies bestaan over geuroverlast, met name bij de uitbreiding van veehouderijen. Deze worden steeds feller. De schaalvergroting die dit in de grondgebonden landbouw met zich meebrengt, heeft enkele decennia geleden op enkele plaatsen geleid tot aantasting van het kleinschalige Achterhoekse landschap. Dit risico blijft bestaan. Desondanks vervult de landbouw nog steeds een belangrijke rol als drager en beheerder van de kwaliteit en leefbaarheid van het landelijke gebied.

De ecologische hoofdstructuur heeft in het laatste decennium zijn doorwerking gehad in het bestemmingsplan. De bestaande natuur binnen de ecologische hoofdstructuur is hierdoor meer beschermd en verbindingzones zijn aangeduid, om ecologische verbindingen tussen de bestaande natuurgebieden te realiseren. Binnen deze zones zijn er in de komende jaren nog veel kansen te winnen.

Het bestemmingsplan vormt het kader waarbinnen deze ontwikkelingen, in meer of mindere mate, plaats kunnen vinden. Ten aanzien van de landbouw kan dit enerzijds door ruimte te geven aan schaalvergroting en anderzijds ruimte te bieden aan nieuwe ontwikkelingen in vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen (dus andere functie dan landbouw).

Met name bij de stoppende agrariërs ontstaat er ruimte voor nieuwe functies. De functie wonen ligt door de demografische ontwikkelingen en bijbehorende woningplanning niet meer voor de hand. Nieuwe functies moeten kansen bieden voor nieuw ondernemerschap. Te denken valt hierbij aan ambachtelijke, dienstverlenende of recreatieve nevenactiviteiten, maar ook zijn er mogelijkheden voor de winning van duurzame energie.

Overigens zijn wij van mening dat de oplossing ook kan liggen in de sloop van (agrarische) gebouwen, zonder dat daarvoor direct een andere functie terugkeert. Die richting kan met behulp van subsidies en/of fiscale maatregelen aantrekkelijk worden gemaakt. Wij zullen ons daarvoor sterk maken, maar deze optie is niet direct in het bestemmingsplan uitgewerkt, omdat dit geen planologisch relevante regeling is.

3 Wijzigingen

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het beleid voor de meest voorkomende functies in het buitengebied van de gemeente Aalten op hoofdlijnen uitgewerkt. Daarbij zijn ten eerste de rechten uit de vigerende bestemmingsplannen en daarnaast het kaderstellend beleid (met name de provinciale verordening, waterbeleid en regionale en gemeentelijke beleidsnota's) richtinggevend.

In het kaderstellend beleid staan doelstellingen steeds meer centraal en worden de feitelijke regelingen op het schaalniveau van de gemeente neergelegd. Eén van de centrale doelstellingen in het kaderstellend, en ook het gemeentelijk beleid betreft het behoud en de versterking van de omgevingskwaliteit. In het bestemmingsplan worden uiteenlopende regelingen opgenomen die bijdragen aan het behoud van bijvoorbeeld landschapswaarden, natuurwaarden, cultuurhistorische waarden en de waterhuishouding. Onder meer in de Regionale Structuurvisie is aangegeven dat het landschap van groot belang is: het karakteristieke coulisselandschap is het kapitaal van deze regio.

3.1.1 Provinciaal beleid

De nieuwe omgevingsvisie Gelderland staat in de steigers. Er is inmiddels een werkdocument opgesteld. In deze visie is ruimte voor de toekomst. Waar mogelijk wordt ingespeeld op deze beleidsuitgangspunten.

Er wordt gestuurd op doelen en kwaliteiten. Kwaliteiten zijn onder meer de Gelderse natuur/Groene ontwikkelzone in de Provinciale hoofdstructuur en buitengebied met bijzondere kwaliteiten. Voor het platteland streven we naar een balans tussen vitaliteit, leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit. De landbouw –als grootste grondgebruiker- zal zich moeten verduurzamen door meer aandacht te geven aan dierenwelzijn, kwaliteitsproducten, gezonde productie en landschappelijke inpassing.

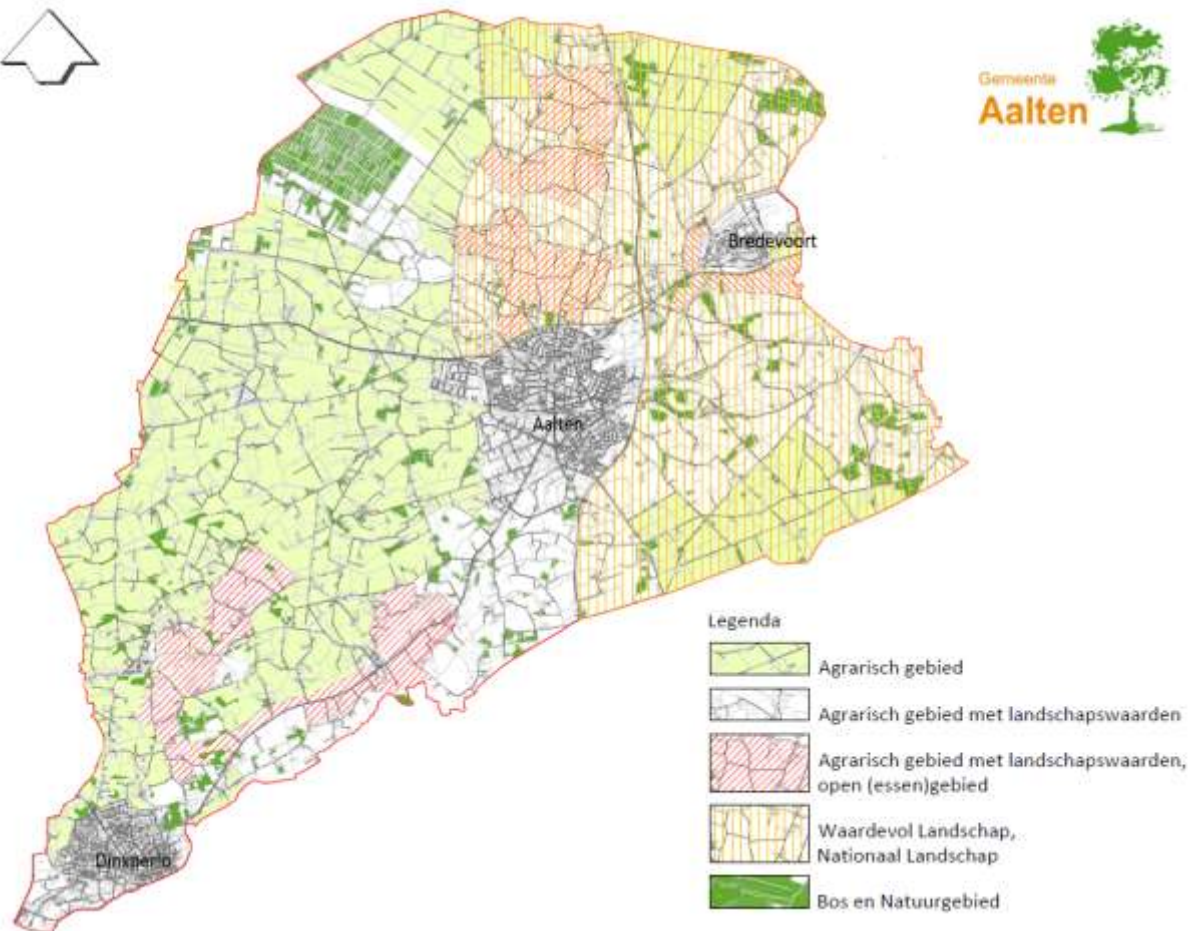
Verder worden wij in onze eigen leefomgeving geconfronteerd worden met energieproductie, zoals windmolens, zonnepanelen en biovergistingsinstallaties. Een en ander komt ook in deze nota aan de orde.

Ten aanzien van individuele windmolens wordt in overleg met de regio's beslist over het toestaan van individuele molens. Voor het Gelders NatuurNetwerk geldt een 'nee tenzij' beleid. In deze nota geven wij ook richting aan vormen van windenergie.

3.2 Landschap

Binnen de gemeente Aalten is het agrarisch gebied in de vigerende bestemmingsplannen onderverdeeld twee hoofdbestemmingen ten aanzien van agrarisch gebied, te weten Agrarisch en Agrarisch met landschapswaarden. In de bestemming Agrarisch gebied met landschapswaarden is rekening gehouden met de instandhouding van die waarden, zoals hoogteverschillen en openheid. De indeling is indertijd zorgvuldig gekozen op basis van landschapsinventarisaties. Er is geen aanleiding is om deze indeling aan te passen en dus wordt deze voor het nieuwe bestemmingsplan gehandhaafd.

<p>Voorgesteld wordt de twee agrarische hoofdbestemmingen Agrarisch en Agrarisch met landschapswaarden met de aanduidingen voor de bijbehorende landschapskwaliteiten over te nemen in het nieuwe plan.</p>

Afbeelding 1: Kaart landschap

3.3 **Bos en natuur**

3.3.1 **Bestaande natuur en bosgebieden**

De geldende bestemmingsplannen kennen nog een gecombineerde bestemming, te weten Bos- en natuurgebied.

De gebieden worden specifiek op de bestaande functies bestemd. In de praktijk komen er meerdere soorten natuur voor dan alleen bos. Om deze reden wordt de bestemming Bos- en Natuurgebied ontkoppeld.

In het bestemmingsplan Buitengebied 1977 van de toenmalige gemeente Aalten was er wel een onderscheid tussen de natuur- en bosgebieden. In het bestemmingsplan Buitengebied 1984 van de toenmalige gemeente Dinxperlo zijn uitsluitend bosgebieden opgenomen.

De productiebossen behouden een agrarische bestemming.

Voorgesteld wordt om de bestaande natuur- en bosgebieden als Natuur of Bos te bestemmen op de verbeelding, afhankelijk van de desbetreffende natuurwaarden.

Het startpunt voor een inventarisatie is het bestemmingsplan Buitengebied 1977 (Aalten) en Buitengebied 1984 (Dinxperlo).

3.3.2 Ecologische hoofdstructuur (EHS)

Het plangebied maakt deel uit van de EHS.

De EHS bestaat uit de volgende onderdelen:

- EHS-Natuur: hoofdzakelijk de bestaande natuurgebieden;
- EHS-Verweving: gebieden waar ook andere functies zoals agrarische mogelijk zijn;
- EHS-Verbinding: gebieden met een EHS-doelstelling, maar waar deze nog overwegend een andere functie heeft.

Het hoofddoel van het ruimtelijk beleid voor de EHS is het bijdragen aan een samenhangend netwerk van kwalitatief hoogwaardige natuurgebieden en natuurrijke cultuurlandschappen door bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de aanwezige bijzondere ruimtelijke waarden en kenmerken. De EHS-verbindingengebieden zijn zoekgebieden voor het realiseren van een ecologische verbinding tussen bestaande natuurgebieden.

Op basis van de Ruimtelijke Verordening Gelderland zijn ruimtelijke ingrepen in de EHS niet mogelijk als daarmee de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant worden aangetast. De streekplanuitwerking Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse EHS schrijft voor dat ruimtelijke ingrepen moeten aansluiten bij de kernkwaliteiten en omgevingscondities van dat betreffende gebied. In het geldende bestemmingsplanregiem is dit niet voor activiteiten die binnenplans mogelijk zijn geregeld. Ten behoeve van EHS-verbinding worden de omgevingscondities in het geldende regiem niet beschermd.

Voorgesteld wordt om, voor zover niet aanwezig, in de EHS een aanlegvergunningstelsel te laten gelden om bestaande natuurwaarden en/of omgevingscondities te behouden, te beschermen dan wel verder te ontwikkelen.

Binnen de bestaande wijzigingsbevoegdheid voor nieuwe natuur in de EHS wordt bepaald dat getoetst moet worden aan de streekplanuitwerking Kernkwaliteiten en omgevingscondities van de Gelderse EHS.

Tussenrapportage:

In de provinciale omgevingsverordening wordt nu gesproken over het Gelders Natuurnetwerk en Groene ontwikkelingszone.

Het gebied rond het Aaltense Goor is daarbij bovendien aangewezen als Natte landnatuur. Rondom dat gebied wordt een hydrologische beschermingszone opgenomen.

Reactie gemeente:

Het geldende maar ook het voorontwerp van het bestemmingsplan voorziet daar reeds in.

Genoemd netwerk is reeds in het voorontwerp van het bestemmingsplan opgenomen, maar met name rond het gebied van het Aaltense Goor zijn in de loop van de tijd wat aanpassingen aangebracht. Daar waar nodig zullen correcties plaats vinden aan de hand van de laatst vastgestelde verordening.

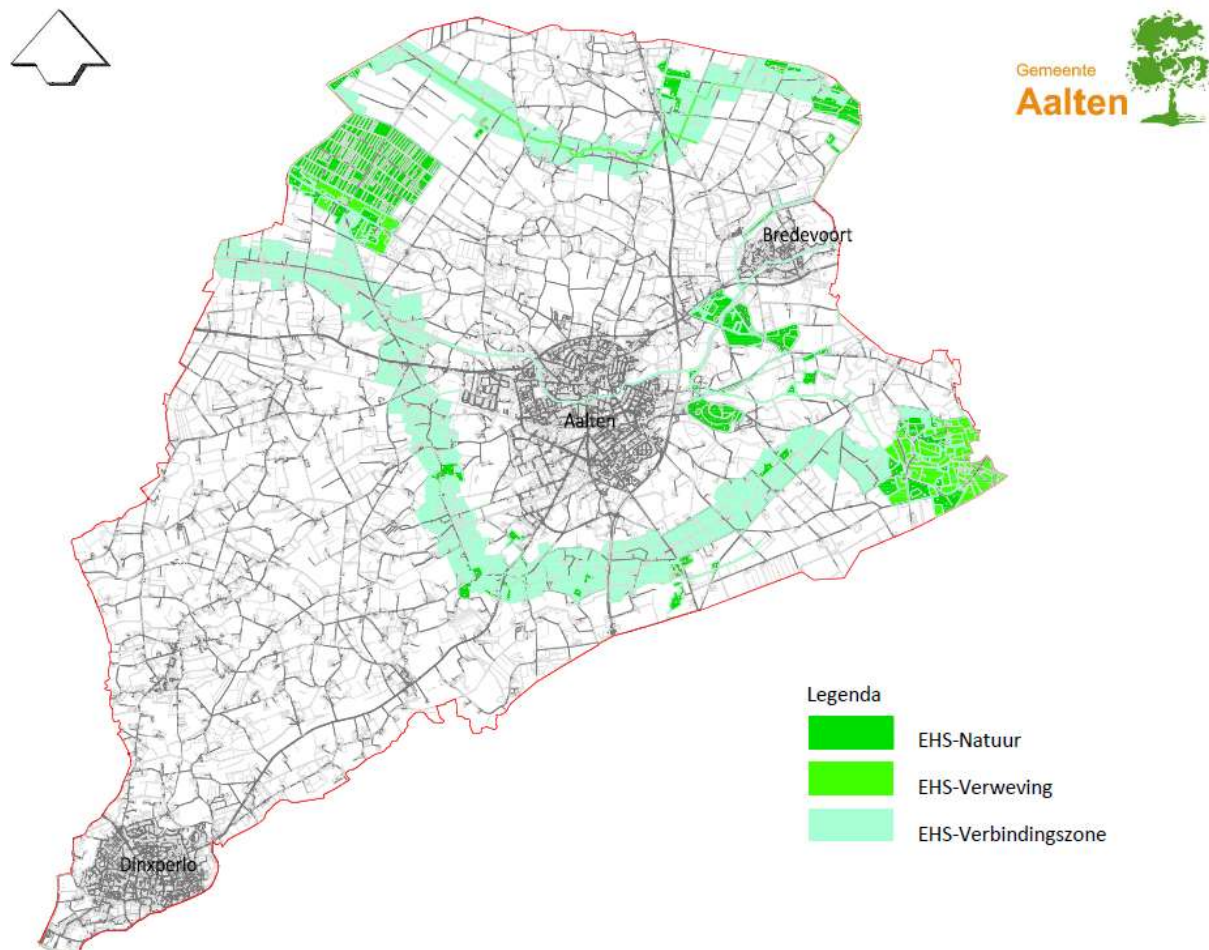
3.3.3 Nieuwe functies in EHS

Binnen de EHS mogen vanwege het provinciaal beleid geen nieuwe functies worden toegestaan waardoor de wezenlijke kenmerken of waarden van de EHS significant worden aangetast.

In EHS-natuur kunnen alleen nieuwe functies die de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten, worden toegestaan als er geen reële alternatieven zijn, er sprake is van redenen van groot openbaar belang, de negatieve effecten (door mitigatie) zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende negatieve effecten worden gecompenseerd.

In EHS-verweving en –verbinding kunnen alleen nieuwe functies die de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten worden toegestaan, als wordt bijgedragen aan de realisering van natuurdoelen, waarbij de kernkwaliteiten zowel mogelijk worden ontzien.

Voorgesteld wordt om nieuwe (neven- of hoofd-)functies alleen mogelijk te maken via een afwijkingsbevoegdheid als deze de kernkwaliteiten en omgevingscondities van de EHS niet aantasten.

Afbeelding 2: Ecologische hoofdstructuur in bestemmingsplan Landelijk Gebied 2014

3.4 Water

Het aspect Water is voldoende vastgelegd in het geldende bestemmingsplan. Het geldende bestemmingsplan kent een dubbelbestemming voor grondwaterbeschermingsgebied en waterwingebied. Anderzijds zijn eventuele aanvullingen daarop te beschouwen als onderwerpen als infrastructuur en zones die min of meer vastliggen vanuit sectorale wetgeving die op basis van de huidige situatie en geldende wetgeving vastgelegd moeten worden. Ook wordt het voorontwerp bestemmingsplan Landelijk Gebied 2014 voorgelegd voor overleg met het waterschap.

Een nieuwe Watervisie van waterschap Rijn en IJssel bevindt zich op het moment van schrijven van deze Nota van wijzigingen in een conceptstadium. De ontwikkeling tot een definitieve versie wordt gevolgd om, indien nodig, op te nemen in het voorontwerp bestemmingsplan, ten behoeve waarvan deze nota wordt opgesteld.

Tussenrapportage:

De commissie MER adviseert, gezien de bijzonderheid van het stelsel van beken en beekdalen en het vastgestelde beleid in het LOP, mogelijke maatregelen te beschrijven betreffende de waterberging en het behoud en herstel van watersystemen in het beekdalstelsel. De commissie geeft verder ter overweging om met de betrokken partijen in overleg te gaan over de realisatie van de ambities van de gemeente, zoals vastgelegd in het LOP.

Reactie gemeente:

Het bestemmingsplan biedt voldoende mogelijkheden voor behoud en herstel van waterlopen en -systemen. De belangrijkste waterlopen in dit bestemmingsplan zijn in eigendom en beheer van het Waterschap Rijn en IJssel.

Wij zijn van mening dat het waterschap de leidende partij is. Bij ons is er op dit moment geen behoefte om dit in het kader van het bestemmingsplan verder uit te werken, indien niet vaststaat of dit tot ontwikkeling zal komen.

Dit aspect is volgens de commissie MER overigens geen essentiële tekortkoming in de rapportage.

3.5 Cultureel erfgoed

In 2011 heeft de gemeenteraad van Aalten de beleidsnota Cultureel Erfgoed vastgesteld.

Het cultureel erfgoed betreft:

- het bodemarchief (archeologie);
- de sporen van menselijk handelen in het landschap (historische geografie) en;
- de gebouwde omgeving (bouw-/kunsthistorie).

Doel van ons cultuurhistorisch beleid is het geven van een integraal kader voor het behoud en het veilig stellen van het cultuurhistorische erfgoed. Met dit beleid komen de kwaliteiten van het gebied tot uitdrukking. Dit beleid wordt nu neergelegd in het bestemmingsplan.

3.5.1 Cultuurhistorie

De cultuurhistorie is verweven in en met de eigenheid van een gebied. De mate waarin cultuurhistorische structuren herkenbaar zijn in het huidige landschap geeft een cultuurhistorische waarde aan een gebied.

In het buitengebied zijn verschillende landschapstypen te onderscheiden met elk hun eigen karaktereigenschappen. Met name binnen de bestemmingen met betrekking tot het agrarisch gebied wordt hier aandacht aan besteed door het beschermen van de verschillende (aardkundige) waarden (zoals openheid, hoogteverschillen, houtwallen). Unieke en onvervangbare elementen worden beschermd met een aanduiding en/of aanlegvergunning.

Fysiek komt de cultuurhistorie tevens tot uitdrukking in de bebouwde omgeving. Een belangrijke kwaliteit in het buitengebied wordt gevormd door panden, boerderijcomplexen en elementen met cultuurhistorische waarde (zoals de hallehuisboerderijen).

Rijks- en gemeentelijke monumenten worden al beschermd in het kader van de Monumentenwet 1988 en de gemeentelijke monumentenverordening. De als karakteristiek aangewezen panden en objecten worden als zodanig aangeduid op de verbeelding. Voor het hele landelijk gebied is er een inventarisatie uitgevoerd van zowel karakteristieke objecten als landschappelijke structuren, zodat er sprake is van een eenduidige beoordeling.

Voorgesteld wordt in het bestemmingsplan de karakteristieke panden, objecten en landschapselementen en/of structuren op de verbeelding op te nemen via een aanduiding Karakteristiek bouwwerk of Karakteristiek landschapselement, binnen de daar voorkomende bestemmingen. Eventuele bijstellingen in de lijst worden verwerkt.

3.5.2 Archeologie

Naast gebouwde cultuurhistorische waarden zijn er ook in de bodem nog veel aanwijzingen uit het verleden aanwezig. Ook in beleidsmatige zin hebben de archeologische waarden de afgelopen jaren meer aandacht gekregen. Dit heeft onder andere geresulteerd in internationale verdragen over het behoud van bodemschatten (Verdrag van Valetta) en in de Wet archeologische monumentenzorg (Wamz).

De gemeentelijke cultuurhistorische inventarisatie, waarden-, verwachtingen- en maatregelenkaart geldt als basis voor het archeologiebeleid. Deze kaart geeft inzicht in de bekende en te verwachten archeologische waarden binnen de gemeente. Aan deze waarden is het beleid ten aanzien van de archeologie gekoppeld. Onderscheid wordt gemaakt tussen gebieden met een bekende waarde en gebieden met een hoge, middelhoge en lage archeologische verwachtingswaarde.

Voorgesteld wordt in het bestemmingsplan de gebieden met de verschillende archeologische verwachtingswaarden te bestemmen in overeenstemming met de genoemde beleidsadvieskaart, inclusief het daarin uitgewerkte vergunningstelsel.

3.6 Agrarische bedrijven

3.6.1 Inleiding

De agrarische sector is en blijft in ontwikkeling onder meer door optimalisatie van de productie, veelal in combinatie met bevordering van het dierenwelzijn en kwalitatieve verbetering van het eindproduct. Bedrijven met een toekomstperspectief groeien, maar wij zien ook dat nogal wat agrariërs de bedrijfsvoering staken.

Wij zijn van mening dat het agrarisch bedrijf thuis hoort in het landelijk gebied. Het beleid is er om die reden op gericht de landbouw voldoende mogelijkheden te bieden voor een economisch en milieuhygiënisch duurzame agrarische bedrijfsvoering, binnen de randvoorwaarden die de bescherming van natuur- en landschapswaarden stelt en rekening houdend met andere gevestigde belangen in het buitengebied.

Verder geldt dat de in deze nota geboden mogelijkheden kunnen worden heroverwogen als gevolg van de bepalingen uit de in voorbereiding zijnde provinciale omgevingsvisie of uit de uitkomsten van de op te stellen planMER.

3.6.2 Algemeen beleid

Reconstructieplan Achterhoek en Liemers

Het beleid ten aanzien van de ontwikkeling van agrarische bedrijven is ontleend aan het Reconstructieplan Achterhoek en Liemers. In het bestemmingsplan Buitengebied is bepaald dat uitbreiding van de intensieve veehouderij in extensiveringsgebieden niet is toegestaan, behoudens uitbreiding in het kader van dierenwelzijn. Drie van de vier in het extensiveringsgebied gelegen bedrijven zijn inmiddels beëindigd.

Geldende bestemmingsplannen

In de verwevingsgebieden (het grootste deel van het landelijk gebied) is de omvang van de intensieve veehouderij beperkt tot ten hoogste 1 hectare per bouwperceel dan wel de bestaande grotere omvang. In deze gebieden kan een groter intensief bedrijf worden toegestaan door het toestaan van een sterlocatie. Hiervan is in de afgelopen periode geen gebruik gemaakt via een herziening van het bestemmingsplan.

In het landbouwontwikkelingsgebied is de intensieve veehouderij gekoppeld aan een maximale omvang van 1,5 hectare. In de gemeente Aalten is het echter niet gekomen tot de vaststelling van een specifiek plan voor dat gebied. Het landbouwontwikkelingsgebied Lintelo wordt nu geïntegreerd in dit bestemmingsplan.

De grondgebonden veehouderij is gebonden aan de maximale maat van het bouwperceel zoals dat door de gemeenteraad is toegekend in het bestemmingsplan. De maximale maat van een bouwperceel is via een wijzigingsbevoegdheid bepaald op 2,5 hectare.

Het Reconstructieplan Achterhoek en Liemers was uitgangspunt bij de zonering van het landelijk gebied en de daarbij behorende bestemmingsregeling. Voor het Landbouwontwikkelingsgebied Lintelo is en wordt geen specifiek bestemmingsplan vastgesteld.

Natuurbeschermingswet

Verder is de Natuurbeschermingswet 1998 van belang. Op grond van deze wet houdt een bestuursorgaan bij het nemen van een besluit tot het vaststellen van een plan dat, gelet op de instandhoudingsdoelstelling voor een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstoring effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, ongeacht de beperkingen die ter zake in het wettelijke voorschrift waarop het berust zijn gesteld, rekening met de gevolgen die het plan kan hebben voor het gebied.

Indertijd had de Natuurbeschermingswet geen directe gevolgen voor de wijze van bestemmen van de agrarische bedrijven.

Als regel willen wij –indien mogelijk- vasthouden aan de algemeen geldende lijn, die nu in het bestemmingsplan is opgenomen.

Indien uit de planMER onevenredig negatieve milieueffecten blijken te ontstaan als gevolg van het bestemmingsplan, is het denkbaar dat -naast een maat voor het staloppervlak- een bepaling met betrekking tot de emissie per agrarisch bedrijf/intensieve veehouderij in het bestemmingsplan wordt opgenomen. Wij zullen te zijner tijd overleggen met het ons adviserende stedenbouwkundig adviesbureau en belangengroeperingen zoals de LTO over de wijze van bestemmen van de agrarische bedrijven, mede in het licht van de ons bekende adviezen van de commissie m.e.r. en de meest recente jurisprudentie ten aanzien van de bestemmingsplannen voor het buitengebied.

Provinciaal beleid in voorbereiding

In het werkdocument ten behoeve van de nieuwe omgevingsvisie is het onderscheid tussen de verschillende reconstructiegebieden vooralsnog gehandhaafd. Echter voor de toekomst wordt voorzien dat op termijn de zonering verdwijnt. Er komen mogelijkheden tot vergroting van het bouwblok boven de basisnormen, maar dat wordt maatwerk.

Gemeentelijk beleid voor het nieuwe bestemmingsplan

In het kader van de voorbereiding van het bestemmingsplan voor het landbouwontwikkelingsgebied is duidelijk geworden dat er voor de ontwikkeling van de intensieve veehouderij nauwelijks ontwikkelingsruimte is. Om die reden wordt het onderscheid tussen het landbouwontwikkelingsgebied en verwevingsgebied in dit bestemmingsplan verlaten.

In beginsel is de norm voor het verwevingsgebied leidend met dien verstande dat er in dit plan een beperkt aantal mogelijkheden zijn voor vergroting van het bouwvlak voor de intensieve veehouderij tot 1,5 hectare, de zogenaamde sterlocaties.

In het bestemmingsplan worden een aantal vormen van de intensieve veehouderij in de definitie opgesomd. In de definitie wordt expliciet bepaald dat grondgebonden melkrundveehouderijen niet onder de definitie intensieve veehouderij vallen. Dit zijn in ieder geval melkrundveehouderijen die op de huiskavel en de directe omgeving voldoende areaal grond ter beschikking hebben voor ruwvoederproductie en/of weidegang.

Voorgesteld wordt:

1. het beleid voor wat betreft de intensieve veehouderij in het extensiveringsgebied wordt gehandhaafd; voor het overige deel van het grondgebied wordt het beleid ten aanzien van de verwevingsgebieden ook van toepassing in de landbouwontwikkelingsgebied; dit betekent dus dat het onderscheid tussen landbouwontwikkelingsgebieden en verwevingsgebieden komt te vervallen;
2. voor de intensieve veehouderij is het staloppervlak voor de intensieve veehouderij per agrarisch bouwperceel maximaal 1 ha (of zoveel meer als bestaand) in het verwevingsgebied; het vee mag binnen de gebouwen worden gehouden op ten hoogste één bouwlaag met uitzondering van de pluimveebedrijven, waar reeds in meer bouwlagen is gebouwd; deze worden als zodanig op de verbeelding aangeduid;
3. in het verwevingsgebied zijn op een vijftal sterlocaties uitbreidingen mogelijk tot 1,5 hectare voor de intensieve veehouderij. Deze worden aangeduid op de verbeelding dan wel wordt deze ontwikkeling door middel van een binnenplanse wijziging mogelijk gemaakt; **de gemeenteraad heeft besloten in principe voor alle bedrijven een ontwikkeling tot 1,5 hectare mogelijk te maken, uitgezonderd de bedrijven in het extensiveringsgebied.**
4. aanvullende eisen ten aanzien van de emissie/het staloppervlak van de agrarische bedrijven in het plan opnemen, indien onevenredig negatieve milieueffecten uit de planMER naar voren komen.

Tussenrapportage:

Uit de planMER, de provinciale omgevingsverordening en de laatste jurisprudentie is gebleken dat het aanvankelijk voorgestelde beleid ten aanzien van de ontwikkeling van de agrarische bedrijven op het niveau van het bestemmingsplan dient te worden bijgesteld.

Uit het planMER en de passende beoordeling blijkt namelijk dat –zonder aanvullende regels- een significant negatief effect op Natura 2000-gebieden door stikstofdepositie niet uit te sluiten is. Op grond van artikel 19j, lid 3, van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw) is dit echter wel noodzakelijk en slechts in dat geval kan worden gesproken van een goede ruimtelijke ordening.

Reactie gemeente:

In het voorontwerp van het bestemmingsplan zijn de ontwikkelingsmogelijkheden voor een agrarisch bedrijf direct gekoppeld aan het vergunningensysteem op basis van de Nbw dan wel – bij het ontbreken van een dergelijke vergunning- de bestaande situatie per 7 december 2004.

De Raad van State heeft in de kwestie Westerveld (uitspraak d.d. 6 augustus 2014) uitgesproken dat deze koppeling met de Natuurbeschermingswet 1998 niet mogelijk is.

Uit artikel 19j van de Nbw volgt namelijk dat de gemeenteraad vóór het vaststellen van het bestemmingsplan moet beoordelen of er vanwege een gebruik sprake is van een negatief effect. Verder is het probleem dat het handhaven van de Natuurbeschermingswet 1998 min of meer een taak van het college van burgemeester en wethouders wordt, terwijl die bevoegdheid feitelijk bij het college van Gedeputeerde Staten ligt.

Uit de uitspraak over het bestemmingsplan “Buitengebied Westerveld” trekken wij de volgende conclusies:

1. De gemeenteraad moet, bij het vaststellen van een bestemmingsplan, op basis van een voldoende onderbouwing (passende beoordeling) een (significant) negatief effect op Natura 2000-gebieden vanwege het plan uitsluiten. Dat een dergelijk effect ook is uit te sluiten moet blijken uit de onderbouwing.

2. De gemeenteraad moet, om een negatief effect op Natura 2000-gebieden te voorkomen, een eigen stelsel van regels in een bestemmingsplan opnemen. Het herhalen van de regels van de Nbw is niet voldoende en (mogelijk) in strijd met de Nbw.

In dat verband is het voorstel de artikelen 3.4.2 en 4.4.2 van de planregels in het ontwerp van het plan te redigeren als volgt

“Als een met de bestemming strijdig gebruik wordt aangemerkt:

het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van het houden van dieren, zodanig dat er

een toename is van de stikstofdepositie op een Natura 2000 gebied , met dien verstande dat een strijdig gebruik met deze bestemming niet wordt aangemerkt: het bestaande gebruik, dat wil zeggen de oppervlakte die ten tijde van de inwerkingtreding van dit bestemmingsplan rechtsgeldig aanwezig dan wel toegestaan is ten behoeve van een (intensieve) veehouderij(tak), met het daarbij behorende aantal dierplaatsen en meststelsel.

Een afwijking (van de hiervoor genoemde algemene regeling) kan worden toegestaan voor een groter oppervlak, een groter aantal dierplaatsen en/of een ander meststelsel, onder voorwaarde dat de stikstofdepositie op een Natura 2000 gebied niet toeneemt.

Deze regeling blijft in ontwikkeling en zal in de loop van het planproces nog worden aangepast.

Belangrijk is dat er aansluiting wordt gevonden bij de Natuurbeschermingswet. In het voorontwerp van het bestemmingsplan is een dergelijke regeling opgenomen. In dat verband kan overwogen worden die regeling te handhaven in de fase van het ontwerp van het bestemmingsplan.

3.6.3 Nieuwvestiging van agrarische bedrijven

In algemene zin zijn wij voorstander van het benutten van bestaande bebouwde locaties boven de nieuwvestiging van een nieuw agrarisch bedrijf op onbebouwde gronden. Op die wijze wordt doelmatig omgegaan met bestaande locaties en wordt een verdere versnippering van het gebied door bebouwing voorkomen.

Evenmin is in deze planperiode, behoudens in het landbouwontwikkelingsgebied Lintelo, gevraagd om een onbebouwde agrarische bestemmingen/of woonbestemming wederom te wijzigen in een volwaardig agrarisch bedrijf.

Uiteraard bestaat altijd de mogelijkheid een individueel verzoek ter beoordeling aan de gemeenteraad voor te leggen.

Voorgesteld wordt geen binnenplanse wijzigingsbevoegdheid op te nemen voor de nieuwvestiging van een agrarisch bedrijf. Evenmin is in het landbouwontwikkelingsgebied Lintelo nieuwvestiging mogelijk.

3.6.4 Agrarische functie of gestopt?

De geldende bestemmingsplannen voor het buitengebied zijn van betrekkelijk recente datum. Uitgangspunt van dit bestemmingsplan is dat de bouwvlakken worden overgenomen, tenzij vaststaat dat er feitelijk geen sprake meer is van een agrarisch bedrijf.

In dat geval wordt er bestemd overeenkomstig het feitelijke gebruik (veelal burgerbewoning).

Dit kan onder meer blijken uit de volgende omstandigheden:

- de omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu voor de agrarische bedrijfsactiviteiten is/wordt ingetrokken;
- de eigenaar verzoekt de bestemming te wijzigen/herzien;
- uit inventarisatie/nader onderzoek blijkt dat de bedrijfsvoering blijvend is of wordt gestaakt.

In het buitengebied doen zich ook situaties voor waar op het perceel wel sprake is van agrarische activiteiten, maar deze zijn gelet op de omvang, niet meer als bedrijfsmatig aan te merken (minder dan 46 SO [standaard opbrengst], voorheen 20 Nge). In die situaties vormt het wonen de hoofdfunctie en zijn de agrarische activiteiten meer een hobbymatige dan wel nevenactiviteit.

Voorgesteld wordt de huidige agrarische bouwpercelen als uitgangspunt te nemen bij het nieuwe plan en anders de feitelijke bestemming (meestal burgerbewoning) aan te houden.

3.6.5 Het bouwvlak

De bedrijfsgebouwen en overige bouwwerken moeten in principe binnen het bouwvlak te worden gebouwd.

Op de te handhaven agrarische bouwvlakken zijn -binnen de in de regels opgenomen voorwaarden- de volgende agrarische activiteiten bij recht toegestaan:

- a. grondgebonden landbouw;
- b. bestaande intensieve veehouderij (deze bedrijven worden aangeduid op de verbeelding).

Dit onderscheid volgt met name uit de Natuurbeschermingswet. Uit artikel 19j van deze wet volgt namelijk dat bij de vaststelling van een plan moet worden bezien of daarbij ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt die effecten kunnen hebben op Natura-2000 gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelstelling ervan. De gemeenteraad moet bij de vaststelling van een (nieuw) bestemmingsplan de aanvaardbaarheid (opnieuw) bezien, mede in relatie tot de op het moment van vaststelling geldende regelgeving. Uit de enkele omstandigheid dat een bouwmogelijkheid voor intensieve veehouderij overeenstemt met de bouwmogelijkheid van het voorheen geldende plan, volgt niet dat het plan op dit punt in overeenstemming is met de Natuurbeschermingswet.

De maximale bedrijfsomvang wordt niet op voorhand vastgelegd, maar is afhankelijk van de bouwmogelijkheden op het bouwperceel en de beschikbare milieuruimte.

De bij het bedrijf behorende ondersteunende voorzieningen (mestopslagplaatsen, sleufsilos, bezinkbassins, kuilvoerplaten) mogen buiten, maar direct aansluitend aan, het bouwperceel worden opgericht door middel van een afwijking, een en ander overeenkomstig het geldende bestemmingsplan.

Uitgangspunt voor de omvang van het toe te kennen bouwvlak is het vigerende bouwvlak. Op verzoek kan in het kader van de inspraak en overleg een andere situering van het bouwvlak worden overeengekomen.

De in het bestemmingsplan op te nemen ontwikkelingsmogelijkheden voor de agrarische sector worden gerelateerd aan de Natuurbeschermingswet en de uitkomsten van de PlanMER.

Het is niet correct in het bestemmingsplan uitbreidingen te suggereren, die op basis van sectorale wetgeving niet kunnen worden waargemaakt. Het gemeentebestuur moet bij de vaststelling van het plan, voor zover daarmee de vestiging en/of uitbreiding van (intensieve) veehouderijen is toegestaan, de vereiste zorgvuldigheid en het wettelijk bepaalde in acht nemen.

Dat krijgt beter vorm door de uitbreiding van de veehouderij af te laten hangen van de uitkomsten van de PlanMER. In dat afwegingskader kan tevens worden beoordeeld of aan de sectorale wetgeving kan worden voldaan. Deze afwijking kan gelijktijdig bij een verzoek om een omgevingvergunning worden aangevraagd.

Het is de bedoeling het bestemmingsplan nog wel een flexibiliteitsregeling op te nemen ten aanzien van het overschrijden van de grenzen van het bouwperceel.

Voorgesteld wordt de bestaande bouwvlakken over te nemen met dien verstande dat:

- a. de aanduiding 'intensief' voor de bestaande intensieve bedrijven op de bouwvlakken wordt opgenomen: intensieve veehouderij is hier toegestaan;
- b. de bestemmingsregeling ten behoeve van een uitbreiding en/of wijziging van het staloppervlak van het agrarisch bedrijf/de emissie mede wordt ontleend aan de uitkomsten van de planMER;
- c. glastuinbouw niet wordt toegestaan, bestaande glastuinbouwbedrijven worden gerespecteerd, ook in de uitbreidingsmogelijkheden.

Tussenrapportage:

Op de agrarische bouwpercelen rondom het extensiveringsgebied wordt de vestiging van een intensieve veehouderij uitgesloten. De intensieve veehouderij op deze percelen is overigens in

de loop van de tijd gestaakt.

In zijn algemeenheid blijft verder de regeling van het voorontwerp onverkort van toepassing, met dien verstande dat de omvang van de agrarische bouwpercelen ten behoeve van de intensieve veehouderij in het verwevingsgebied wordt beperkt tot ten hoogste 1 ha en in het landbouwontwikkelingsgebied Lintelo tot ten hoogste 1,5 hectare, onder voorwaarde dat er reeds een intensieve veehouderij is gevestigd.

Omschakeling is immers niet meer toegestaan volgens de provinciale verordening (artikel 2.5.2.2, lid 2). Het verbod tot omschakeling dient binnen twee jaar in het bestemmingsplan te worden opgenomen overeenkomstig de provinciale omgevingsverordening. Voorgesteld wordt die eis nu mee te nemen.

In verband hiermee worden alle bestaande intensieve veehouderijen als “intensief” aangeduid. Op die wijze wordt op de verbeelding zichtbaar, waar deze categorie bedrijven is gevestigd.

Dit leidt dus tot een verdere verbijzondering van de agrarische bedrijven op de verbeelding en de planregels.

Ook de bedrijven waar niet of nauwelijks meer bedrijfsmatig vee wordt gehouden, maar waar sprake is van onder meer akker- en tuinbouw en/of boomteelt, krijgen een specifieke aanduiding.

In de provinciale verordening wordt niet meer gesproken over een intensieve veehouderij maar over een niet-grondgebonden veehouderij. Voorgesteld wordt in het ontwerp van het bestemmingsplan een betere aansluiting te zoeken bij die terminologie.

De maatvoering van de agrarische bouwvlakken wordt mogelijk in de toekomst uit de provinciale verordening geschrapt. De provinciale verordening zegt daarover nu het volgende:

“Voor bedrijven die hun niet - grondgebonden productie willen uitbreiden en daarvoor een groter bouwperceel nodig hebben dan waarover ze thans op basis van het vigerend bestemmingsplan kunnen beschikken, zullen in de toekomst aanvullende eisen gaan gelden.

De provincie wil hiervoor naar een beoordelingssysteem dat op regionaal of eventueel provinciaal is uitgewerkt. Het bevat criteria die nadat deze zijn verankerd in het gemeentelijk beleid, de basis vormen voor het vergroten van agrarische bouwpercelen.

Het beoordelingssysteem is nog niet beschikbaar. Dat betekent dat het Reconstructiebeleid met het hanteren van de maximale maten voor het agrarisch bouwperceel voorlopig blijft bestaan. Gemeenten kunnen voor de niet grondgebonden veehouderij het agrarisch bouwperceel vergroten tot maximaal 1 hectare (verwevingsgebied) en tot maximaal 1,5 hectare (landbouwontwikkelingsgebied)”.

Toekomstige aanvragen die hieraan voldoet worden geaccommodeerd met een partiële herziening van het bestemmingsplan en/of een bijzondere projectprocedure.

3.6.6 Veranderen/vergroten bouwvlak

In het plan wordt een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de begrenzing van het agrarisch bouwvlak onder voorwaarden te veranderen en/of te vergroten. Dit kan noodzakelijk zijn ten behoeve van de ontwikkeling van een agrarisch bedrijf.

Hierbij mag na wijziging het agrarisch bouwvlak niet meer bedragen dan 2,5 ha voor de grondgebonden veehouderij waarbij uiteraard rekening wordt gehouden met de beperkingen voortvloeiende uit sectorale wetgeving.

Voorgesteld wordt –met inachtneming van de uitkomsten van de PlanMER- de volgende bevoegdheden op te nemen:

Wijzigingsbevoegdheid voor het veranderen van agrarische bouwvlakken. Als voorwaarden gelden:

- de verandering mag niet leiden tot een vergroting van de oppervlakte van het bouwvlak, zoals dat bestaat op het moment van het wijzigingsbesluit;
- er moet een compacte perceelsvorm te blijven bestaan;
- er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van waarden, functies en belangen in de omgeving.

Wijzigingsbevoegdheid voor het vergroten van agrarische bouwvlakken. Als voorwaarden, met inachtneming van de uitkomsten van de planMER, gelden:

- na vergroting mag de maximale oppervlakte van het bouwvlak 2,5 ha bedragen voor de grondgebonden veehouderij en 1 ha (dan wel 1,5 ha voor een vijftal sterlocaties) voor de intensieve veehouderij in het verwevingsgebied;
- er moet een compacte perceelsvorm te blijven bestaan waarbij de nieuwe vorm van het bouwvlak de oude vorm in grote lijnen volgt;
- er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van waarden, functies en belangen in de omgeving.

Tussenrapportage:

De in het geldende bestemmingsplan opgenomen bestaande rechten worden ten aanzien van de grondgebonden veehouderij gerespecteerd.

Ten aanzien van het veranderen van het bouwvlak en afwijking van de bouwgrenzen is afstandsnorm van 100 m. opgenomen ten opzichte van burgerwoningen van derden.

Wij hebben geconstateerd dat deze maatvoering nogal afwijkt van de andere gangbare regeling op dit punt zoals uitgewerkt in de Wet veehouderij en geurhinder.

Wij willen de norm uit het voorontwerp loslaten.

Binnen de bestemming “Wonen” wordt wel een regeling toegevoegd in die zin dat bestaande woningen niet mogen worden vergroot binnen de afstandsnorm als bedoeld in de gemeentelijke geurverordening (zie bijlage 1), omdat zulks anders een beperking van de agrarische bedrijfsvoering tot gevolg heeft.

3.6.7 Nieuwe bedrijfsfuncties

Voor wat betreft neven- en hoofdfuncties op (voormalige) agrarische erven is in het geldende bestemmingsplanregiem aangesloten bij de mogelijkheden die zijn opgenomen in de regionaal opgestelde nota ‘Functies zoeken plaatsen zoeken functies’ (2006).

Begin dit jaar is de Notitie Evaluatie VAB-beleid gemeente Aalten uitgevoerd. Hieruit blijkt dat de bestemmingsplanmogelijkheden voor bedrijvigheid voorzien in een behoefte, maar er is niet veel animo voor om agrarische gebouwen te slopen in ruil voor een nieuwe hoofdfunctie. Er wordt verwacht dat in de komende tijd een groter beroep gedaan wordt op de mogelijkheden van functieverandering naar werken.

Voorgesteld wordt om, naast de bestaande regeling voor neven- en hoofdfuncties, in het nieuwe bestemmingsplan een nieuwe wijzigingsbevoegdheid op te nemen voor hergebruik van een bedrijfsmatige hoofdfunctie tot 350 m², zonder sloopverplichting. Hierbij geldt wel de voorwaarde dat het agrarisch bouwvlak moet worden beëindigd en dat er naar evenredigheid landschappelijke verevening plaatsvindt.

Het verschil in beleid tussen het verwevingsgebied en het landbouwontwikkelingsgebied wordt hierbij

losgelaten.

3.6.8 Rood-voor-rood: woningbouw

Uit onze Notitie Evaluatie VAB-beleid gemeente Aalten (2013) blijkt dat de markt, onze Woonvisie en onze woningbouwplanning op dit moment geen ruimte bieden om medewerking te verlenen aan nieuwe rood-voor-roodprojecten. Desondanks kan er zich een individuele situatie voordoen waar een ruimtelijk/milieukundig knelpunt kan worden opgelost of ruimtelijke kans benut kan worden. Hierbij kan gedacht worden aan bodemsanering, het herstel van karakteristieke panden of de aanleg van natuur in de EVZ. In voorkomend geval kan een dergelijke ontwikkeling met een partieel bestemmingsplan mogelijk gemaakt worden.

Voorgesteld wordt om de bestaande wijzigingsbevoegdheid die woningbouw mogelijk maakt in ruil voor sloop van bedrijfsgebouwen te beëindigen.

3.6.9 Bedrijfswoningen

Vrijwel alle agrarische bedrijven hebben de beschikking over één of twee bedrijfswoningen. Nieuwe bedrijfswoningen zijn niet mogelijk. De maximale inhoudsmaat voor een bedrijfswoning bij een agrarisch bedrijf is vastgelegd op 750 m³. Deze maat blijft in het komende bestemmingsplan gerespecteerd. In de regel is deze inhoudsmaat toereikend: vergunningvrij kan er immers ook nog bebouwing worden gerealiseerd.

Voor enige flexibiliteit is een geringe afwijking van de standaardmaat gewenst (bijvoorbeeld voor een uitbreiding op de tweede bouwlaag). Een uitbreiding van 75 m³ van de inhoud van de woning wordt mogelijk voor aangebouwde bijbehorende bouwwerken.

Woningen die al groter zijn dan de bestaande grotere inhoudsmaten worden gerespecteerd.

Voorgesteld wordt een maximale inhoudsmaat voor de agrarische bedrijfswoningen aan te houden van maximaal 750 m³; een bestaande grotere inhoud wordt gerespecteerd.

Een uitbreiding van de inhoudsmaat is bij recht mogelijk van ten hoogste 75 m³ voor aangebouwde bijbehorende bouwwerken.

3.6.10 Plattelandswoningen

Per 1 januari 2013 is de zogeheten 'Wet plattelandswoningen' in werking getreden. Deze wet houdt in dat als de gemeente met een ruimtelijk besluit bewoning van een agrarische bedrijfswoning door personen die geen relatie met het agrarische bedrijf hebben mogelijk maakt. Deze woning maakt ruimtelijk onderdeel uit van het agrarische bedrijf en geniet daarom geen extra bescherming geniet tegen milieuhinder van het betreffende bedrijf.

Deze wet geeft de gemeente meer mogelijkheden agrarische bedrijfswoningen te laten bewonen door personen die niet verbonden zijn aan het bijbehorend agrarisch bedrijf. Wordt bewoning planologisch toegestaan dan volgt uit de wet dat de beschermingseisen die voor burgerwoningen gelden niet gelden voor de plattelandswoning voor zover het gaat om milieuhinder veroorzaakt door het bedrijf waar de plattelandswoning onderdeel van uitmaakte.

Wij voeren geen actief beleid in dit kader. Dit betekent dus dat het initiatief voor deze aanwijzing moet uitgaan van de betrokkene. Ook in het kader van de voorbereiding/de inspraak van dit plan kan daartoe een verzoek worden ingediend bij de gemeente. Het verzoek wordt dan binnen dit proces beoordeeld. In dat geval kan dat leiden tot de aanduiding op de plankaart, zoals 'specifieke vorm van agrarisch - plattelandswoning'.

Het verlenen van de afwijking voor het gebruik van een bedrijfswoning als plattelandswoning levert voor het betrokken agrarisch bedrijf geen mogelijkheid op voor het realiseren van een andere (tweede) bedrijfswoning.

Voor het overige blijven de bouwregels die van toepassing zijn op de bedrijfswoning die volgens een omgevingsvergunning mag worden gebruikt als plattelandswoning ook na het verlenen van de omgevingsvergunning van toepassing

Bij de afweging het verlenen van de afwijking denken wij aan de volgende voorwaarden:

- a. Het verlenen van de afwijking mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van de gebruiks- en ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende bestemmingen en functies;
- b. Het verlenen van de afwijking mag niet leiden tot een onevenredige aantasting van het woon- en/of leefmilieu.

Voorgesteld wordt met een afwijkingsbevoegdheid de mogelijkheid te bieden een agrarische bedrijfswoning aan te merken als plattelandswoning, zodat de woning door personen kan worden bewoond, die niet werkzaam zijn op het bedrijf, waartoe de voormalige bedrijfswoning behoort. Indien in het kader van de inspraak wordt verzocht om aanduiding van een dergelijke woning op de verbeelding, dan wordt het in dat kader beoordeeld. Een positieve beoordeling leidt tot een aanduiding op de plankaart, zoals 'specifieke vorm van agrarisch – plattelandswoning'.

3.6.11 Duurzame energie

Wij hebben de ambitie om tot een 100% duurzame energieopwekking te komen, zoals verwoord in de door ons vastgestelde Regionale Structuurvisie. De agrarische sector gaat een belangrijke rol spelen bij het realiseren van deze ambitie. Wij willen deze ambitie verder vormgeven door opwekking van duurzame energie binnen of bij het agrarisch bouwvlak te stimuleren.

Wij zien vooral mogelijkheden voor de opwekking van duurzame energie op basis van wind, de zon en biomassa (ver- en of bewerking van mest) met name op bedrijfsniveau. Hiermee bedoelen we dat het uitgangspunt moet zijn om energie op te wekken voor voornamelijk de eigen energievoorziening. De Aaltense landbouw kan zich versterken door te vergroenen en te verbreden. Op mestverwerking wordt in de volgende paragraaf ingegaan.

De plaatsing van zonnepanelen op een dak is meestal vergunningvrij en vraagt niet om een aparte regeling in het bestemmingsplan. Wij gaan er vanuit dat er geen behoefte is om zonnepanelen bij een agrarisch bouwperceel op het maaiveld aan te leggen, dus wordt hiervoor geen regeling opgenomen.

Windmolens

Wij willen de bouw van één windmolen van 25 m ashoogte op of bij een agrarisch bouwperceel via een afwijking toestaan. Hierbij wordt getoetst aan milieuaspecten zoals externe veiligheid en het ontstaan van slagschaduw.

Voorgesteld wordt de opwekking van duurzame energie op agrarische bouwpercelen mogelijk te maken door de bouw van één windmolen met een ashoogte van maximaal 25 m per agrarisch bouwperceel bij afwijking mogelijk te maken.

De gemeenteraad heeft dit voorstel niet overgenomen. Wel zijn er in het voorontwerp van het bestemmingsplan kleine windmolens toegestaan met een beperkte bouwhoogte (3 m).

Tussenrapportage:

De kleine windmolens zijn nog volop in ontwikkeling en de vraag naar deze vorm van energie is er niet.

Gelet op de eisen van de commissie MER willen wij deze mogelijkheid laten vervallen.

3.6.12 Mestverwerking

De veehouderij levert meer mest op dan de landbouw kan gebruiken. Te veel mestgebruik is schadelijk voor milieu (water en lucht) en de natuur (biodiversiteit). Daarom maakt de landelijke overheid beleid om de omvang van de mestproductie te beheersen.

Op dit moment heeft de agrarische sector de gelegenheid om te komen met concrete plannen voor de realisatie van voldoende mestverwerkingscapaciteit. Duidelijk is dat in het toekomstige beleid een mestverwerkingsplicht centraal staat. Bekend is ook dat de verschillende processen van het bewerken en verwerken van mest op evenzo verschillende manieren het milieu kunnen belasten.

Hoewel de ontwikkeling voortschrijdt, verwachten wij nog niet dat van deze mogelijkheid in de komende planperiode veelvuldig gebruik wordt gemaakt. Zo blijkt uit de literatuur dat mestscheiding alleen rendabel is bij grote volumes. Voor het scheiden of bewerken van alleen mest van het eigen bedrijf komen er hierdoor in de komende tien jaar hooguit een paar bedrijven in de gemeente Aalten in aanmerking.

Vanuit de bovenstaande afweging is het goed om mestverwerking niet bij recht mogelijk te maken, maar via een omgevingsvergunning met een binnenplanse afwijkingsbevoegdheid, waarbij de leefomgeving wordt beschermd.

Voorgesteld wordt om een afwijkingsbevoegdheid voor het college op te nemen in de agrarische bestemmingen om het verwerken en bewerken van (voornamelijk eigen) mest mogelijk te maken, waarbij de volgende voorwaarden gelden:

- bewerking en verwerking van maximaal 36.000 ton per jaar aan voornamelijk bedrijfseigen stoffen;
- eventuele andere mest is afkomstig van bedrijven op een afstand van ten hoogste 5 km ten opzichte van de mestverwerkingsinstallatie;
- geen onevenredige afbreuk aan het leefmilieu, natuur en landschap;
- geen onevenredige aantasting van omliggende functies en waarden;
- geen onevenredige toename van het aantal verkeerbewegingen.

Tussenrapportage

Op basis van de planregels is een WKK-installatie (Warmtekrachtkoppeling) of daarmee gelijk te stellen installatie niet uitdrukkelijk uitgesloten. Een dergelijke installatie heeft een significant negatief effect op Natura 2000 gebieden als gevolg van emissie van NOx (stikstofdioxide). Dit kan dus niet worden toegestaan in het bestemmingsplan.

Het be- en verwerken van bedrijfseigen mest heeft geen consequenties voor de ammoniakdepositie en gebeurt al in de praktijk.

Om die reden willen wij de be- en verwerking van mest toestaan bij wijze van recht toestaan, met inachtneming van de volgende voorwaarden:

1. het betreft bedrijfseigen mest;
2. de mest wordt op het desbetreffende agrarisch bouwvlak geproduceerd;
3. het gaat om maximaal 15.000 ton mest per jaar;
4. er mag geen sprake zijn van een toename van de stikstofdepositie door NOx-emissie (stikstofdioxide) op de Natura 2000 gebieden.

Andere vormen van (grootschalige) mestbewerking zijn slechts mogelijk bij een partiële herziening van het bestemmingsplan..

3.7 Wonen in het buitengebied

3.7.1 Geldend beleid

In de bestemmingsplannen zijn de burgerwoningen in het buitengebied ingedeeld in een drietal klassen, te weten W1, W2 en W3 met verschillende bebouwingsbepalingen.

Op 8 juli 2008 heeft de gemeenteraad een discussienota 'Woningbouwcategorie W3' vastgesteld. Algemene uitkomst van die discussie was dat de bestemmingsregeling voor woningen zoveel mogelijk moet worden gelijk getrokken.

De Ruimtelijke Verordening Gelderland geeft geen maatvoering aan ten aanzien van burgerwoning en laat dit over aan de gemeentebesturen. In deze provinciale verordening is bepaald dat nieuwe woonlocaties en de daar te bouwen woningen moeten passen in het vigerende, door Gedeputeerde Staten vastgestelde Kwalitatief Woonprogramma voor de betreffende regio en het daarin opgenomen regiototaal aan woningen. In het bestemmingsplan buitengebied worden geen nieuwe woonlocaties opgenomen.

3.7.2 Bestemming Wonen

Wij willen de bestaande burgerwoningen voorzien van een goede bestemming.

In algemene zin geldt dat een maatvoering van 750 m³ een alleszins redelijke norm is om te voorzien in een goede huisvesting. Het toestaan van een grotere maat brengt de mogelijkheid van splitsing in verschillende wooneenheden met zich mee. Wel is in de dagelijkse praktijk gebleken dat enige flexibiliteit gewenst is om soms wat maatwerk mogelijk te maken voor sommige ondergeschikte uitbreidingen en/of wijzigingen van een woonpand.

Een uitbreiding van de inhoudsmaat van de woning (tot een maximum van 1.250 m³) is ook mogelijk indien daar sloop van niet meer functionele bebouwing tegenoverstaat.

Per m² te slopen gebouw mag één m³ worden gebouwd. In het bestemmingsplan wordt dit verder uitgewerkt. Wij denken daarbij aan een afwijkingsregel omdat op die wijze het beste een toetsing kan plaats vinden, dan wel afspraken kunnen worden vastgelegd ten aanzien van de te slopen gebouwen. Het is niet strikt noodzakelijk dat de sloop en de bouw op hetzelfde erf plaats vinden.

Uitbreiding van de woningvoorraad is niet aan de orde, behoudens ingeval van splitsing van grotere woningen, veelal van oorsprong voormalige agrarische bedrijfswoningen, met een daaraan verbonden bedrijfsgedeelte. In de woningbouwplanning worden jaarlijks nog een vijftal splitsingen voorzien (zie ook paragraaf 3.7.4).

Het onderscheid in de woningbouwklassen wordt zoveel mogelijk verlaten en er wordt in plaats daarvan één uniforme regeling in het plan opgenomen.

Een differentiatie kan nog -bij wijze van uitzondering- wel gewenst zijn, bijvoorbeeld bij een complex van aaneengebouwde woningen, waarbij een evenwichtige stedenbouwkundige regeling gewenst is, zoals de woningen op de locatie Dennenoord bij 't Walfort.

Voorgesteld wordt de bestaande bestemmingsvlakken zoveel mogelijk over te nemen en het onderscheid in de woningklassen te vervangen door één uniforme regeling. Een uitzondering op die regel is slechts mogelijk op grond van stedenbouwkundige overwegingen. De regeling Wonen 1, 2 en 3, zoals we die kennen uit het geldende bestemmingsplan, komt daarmee te vervallen.

De gemeenteraad heeft besloten de categorie W2 te handhaven voor de voormalige recreatiewoningen, die een woonbestemming hebben gekregen.

De definitie voor woningen wordt afgestemd op die van de BAG.

Hoofdgebouw

De maximale inhoud van de woning/het hoofdgebouw bedraagt (overeenkomstig het bestemmingsplan Buitengebied, partiële herziening 2012) maximaal 750 m³, dan wel de bestaande grotere inhoud. Bij recht wordt een grotere inhoudsmaat toegestaan van maximaal 75 m³ voor aan de woning gebouwde bijbehorende bouwwerken. De maximale goot- en bouwhoogte is als in het bestaande regime. Van de maximale goothoogte kan worden afgeweken.

Een grotere inhoudsmaat van de woning (tot maximaal 1.250 m³) wordt toegestaan indien daar sloop van bebouwing tegenover staat. In het bestemmingsplan wordt dit verder uitgewerkt.

Bijbehorende bouwwerken

Niet alleen het hoofdgebouw maar ook aangebouwde bijbehorende bouwwerken mogen voor het wonen worden gebruikt, mits de maximale inhoudsmaat niet wordt overschreden. Bewoning van vrijstaande bijbehorende bouwwerken is niet toegestaan.

De gezamenlijke oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken binnen een bestemmingsvlak mag maximaal 150 m² per zelfstandige woning bedragen. Bij afwijking kan een oppervlaktemaat van 200 m² worden toegestaan indien de huiskavel een grotere oppervlakte heeft dan 1.500 m² en onder voorwaarde van landschappelijke inpassing. Verruiming is ingegeven door grotere behoefte aan extra m² voor stalling van auto's, opslag gereedschappen en machines, alsmede het hobbymatig houden van vee. Hierdoor is geen aparte categorie voor semi-agrarisch bedrijf nodig. Met de kruimelgevallenregeling zijn de oppervlakten voor bijbehorende bouwwerken niet meer te vergroten.

Bijbehorende bouwwerken bij de woning mogen worden opgericht op minimaal 1 m achter het verlengde van de voorgevel van de woning. Het begrip voorgevel wordt specifiek gedefinieerd omdat in het buitengebied de voorgevel ook van de weg af is gekeerd.

De goothoogte van bijgebouwen mag maximaal 3 m en de bouwhoogte mag niet hoger zijn dan het 'hoofdgebouw minus 1 m' en maximaal 7 m bedragen.

3.7.3 Herbouw van de woning

Het kan voorkomen dat een woning gesloopt wordt en nieuw wordt opgebouwd waarbij de woning verplaatst wordt.

Voorgesteld wordt de bestaande regeling in het bestemmingsplan te handhaven.

3.7.4 Woningsplitsing

Om het onderhoud/de instandhouding van relatief grote (en veelal karakteristieke) panden in het buitengebied te kunnen realiseren kan het gewenst het zijn een bestaand pand met een woonfunctie te splitsen zodat meerdere huishoudens het als woning kunnen gebruiken. Maar ook in het kader van mantelzorg kan splitsing een passende oplossing bieden.

De mogelijkheid voor woningsplitsing van woningen wordt gecontinueerd onder voorwaarden.

Voorgesteld wordt een afwijkingbevoegdheid op te nemen voor woningsplitsing (onder voorwaarden) binnen de woonbestemming.

Als voorwaarden gelden:

- de hoofdbouwmassa moet een omvang hebben van tenminste 900 m³;
- de inhoud van de woningen die door splitsing ontstaan moet minimaal 350 m³ bedragen;
- woningsplitsing mag op zich niet gepaard gaan met een vergroting van het hoofdgebouw met een bijbehorende bouwwerk, tenzij dit past binnen de hiervoor genoemde 75 m³;
- bij woningsplitsing moet overtollige bebouwing –dat niet meer rechtens kan worden toegestaan– worden gesaneerd;
- woningsplitsing mag geen beperking opleveren voor nabijgelegen functies, waarden en belangen;
- een nieuwe woning past binnen de gemeentelijke woningbouwplanning.

Tussenrapportage:

Het aantal nieuw te realiseren woningen vraagt in het kader van de bijstelling van het gemeentelijke woningbouwprogramma om een heroverweging.

Wij stellen voor de woningsplitsing, met inachtneming van de huidige voorwaarden, te beperken tot de woongebouwen met de aanduiding “karakteristiek”, dan wel de gemeentelijke of rijksmonumenten.

Op deze wijze wordt naar ons oordeel een bijdrage geleverd aan de woonbehoefte, de instandhouding van waardevolle te behouden objecten en de leefbaarheid van het landelijk gebied.

3.7.5 Duurzame energie bij woningen

Ook de particuliere markt manifesteert zich steeds nadrukkelijker bij het realiseren van duurzame energie. Gezien onze ambitie om tot een 100% duurzame energieopwekking te komen, willen wij dit onderwerp verder ondersteunen door opwekking en gebruik van duurzame energie binnen het bestemmingsvlak te stimuleren. Hierbij willen wij ruimte bieden aan innovaties. Wij zien vooral mogelijkheden voor de opwekking van duurzame energie op basis van wind en de zon.

De aanleg van zonnepanelen is nog het meest populair. De aanleg op zonnepanelen op bebouwing is vergunningvrij en hoeft niet in het bestemmingsplan te worden geregeld.

Ten aanzien van de oppervlakte van op onbebouwde grond te plaatsen panelen kan wel een regeling in het plan worden opgenomen, onder meer voor de realisatie van een grondgebonden zongericht (rotatie)systeem.

Wij denken daarbij aan de regel dat een dergelijke installatie voornamelijk voor de eigen energievoorziening mag worden aangelegd. Als kwalitatieve verplichting wordt daarbij –in het belang van het landschap- opgenomen dat het terrein van de zonnepanelen dient te worden omzoomd door streekeigen beplanting. In het bestemmingsplan worden deze uitgangspunten nader uitgewerkt.

Voorgesteld wordt de opwekking van duurzame energie op mogelijk te maken door:

- a. grondgebonden zonnepanelen zijn mogelijk voor de eigen energievoorziening van de binnen het bestemmingsvlak voorkomende woning, voor zover gelegen achter de voorgevel en voorzien van een omzoming van streekeigen beplanting;
- b. de bouw van één windmolen met een ashoogte van maximaal 25 m per woonvlak bij afwijking mogelijk te maken. Het toetsingskader wordt gevormd door milieuaspecten zoals externe veiligheid en het ontstaan van slagschaduw. Landschappelijk gezien zal hieraan niet getoetst worden;
- c. kleine windmolens op het dak en/of aan de gevel zijn toegestaan, indien de bouwhoogte niet hoger is dan 3 m van het bestaande dakvlak van het hoofdgebouw.

Tussenrapportage:

De ontwikkeling van kleine windmolens is nog volop in ontwikkeling. Gelet op de eisen van de commissie MER (onderzoeksverplichtingen) stellen wij voor deze mogelijkheid te laten vervallen.

Eventuele aanvragen op dit punt bezien wij in het kader van een zelfstandige projectprocedure.

3.8 Landgoederen

Het beleid voor realisatie van nieuwe landgoederen is in het bestemmingsplan Buitengebied Aalten 2004 vastgelegd. De gemeenteraad heeft bij de behandeling van de bestemmingsplannen Buitengebied Aalten 2007 en Landgoed 't Clooster op 20 november 2007 resp. 26 januari 2010 de voortzetting van dit landgoederenbeleid ter discussie gesteld. Besluitvorming daarover vindt plaats nadat ook de nieuwe landgoederen 't Clooster en De Wolboom gerealiseerd zijn. Omdat hier op korte termijn nog geen zicht op is wordt dit thema in het nieuwe bestemmingsplan buiten beschouwing gelaten. Wanneer na evaluatie blijkt dat het beleid (al dan niet gewijzigd) wordt voortgezet dan worden initiatieven met een partiële herziening van het bestemmingsplan mogelijk gemaakt.

<p><u>Voorgesteld</u> wordt in dit plan geen regeling op te nemen voor de oprichting van nieuwe landgoederen en/of buitenplaatsen.</p>
--

3.9 Bedrijven

3.9.1 Geldend beleid

In de nota 'Functies zoeken plaatsen zoeken functies' uit 2006 is een voor de regio Achterhoek verder uitgewerkte regeling opgenomen. Deze regeling biedt ontwikkelingsmogelijkheden, waarbij ook een differentiatie is gemaakt naar het type van het bedrijf. Deze mogelijkheden worden in dit plan opgenomen.

In de Ruimtelijke Verordening Gelderland (art. 2.3, onder d) is als hoofdlijn bepaald dat voor de uitbreiding van bestaande niet agrarische bedrijvigheid in het buitengebied een maximum geldt van 20% van het bebouwd oppervlak per planperiode tot maximaal 375 m². Het vestigen van niet-agrarische bedrijvigheid in het buitengebied gaat bij voorkeur uit naar hergebruik van vrijkomende gebouwen in het buitengebied. Echter de meeste vormen van niet-agrarische bedrijvigheid horen thuis op het bedrijventerrein en dus niet in het buitengebied.

3.9.2 Bestaande bedrijven

Alle (legaal) bestaande niet-agrarische bedrijven en agrarisch verwante bedrijven worden positief bestemd worden en op hun huidige functie vastgelegd. Er wordt in beginsel uitgegaan van het huidig geldend bestemmingsvlak met de in het bestemmingsplan opgenomen bebouwingsmogelijkheden.

De bedrijven mogen uitsluitend worden uitgeoefend op de plaats waar ze gelokaliseerd zijn. Per bedrijf zal de omvang van de legaal aanwezige bestaande bebouwing, exclusief de bedrijfswoning en bij de woning behorende bijbehorende bouwwerken, verbaal in de regels worden vastgelegd. Buitenopslag wordt binnen het toegekende bestemmingsvlak toegestaan, mits dit noodzakelijk is voor het op de bestemming gerichte gebruik van de grond.

<p><u>Voorgesteld</u> de mogelijkheden uit de regionale nota worden in dit bestemmingsplan te verwerken. Voor loonbedrijven en landbouwmechanisatiebedrijven wordt het percentage van 20 opgenomen.</p>

<p>In een voorkomend geval kan de hoofdregel uit de RVG aan de bedrijven een uitbreiding mogelijk worden gemaakt van ten hoogste 20% van de bestaande toegestane bebouwde oppervlakte, met dien verstande dat de totale uitbreiding maximaal 375 m² mag bedragen.</p>
--

Het kan voorkomen dat op een bepaalde locatie het bestaande bedrijf stopt en dat op diezelfde locatie een ander bedrijf zich wil vestigen. Op basis van de bedrijvenlijst van de VNG wordt aangegeven naar welke vormen van bedrijvigheid mag worden omgeschakeld. In eerste instantie zijn dit de 'lichtere' bedrijven in milieucategorie 1 of 2. Een nadere selectie vindt plaats op basis van de gevolgen voor de omgeving. Zo zijn ook lichtere vormen van bedrijvigheid met een sterke verkeersaantrekkende werking in het buitengebied niet gewenst. Een dergelijke regeling draagt bij aan de vitaliteit van het landelijk gebied. Echter detailhandel of supermarkten (bestaande functies worden gerespecteerd) worden uitgesloten in het kader van het beleid ten aanzien van detailhandel (zoveel mogelijk versterken van het kernwinkelgebied).

Voorgesteld wordt een afwijking op te nemen voor het wijzigen van de bedrijfsactiviteiten. Hieraan worden de volgende voorwaarden verbonden:

- de nieuwe activiteit is opgenomen in de categorieën 1 of 2 van de Staat van bedrijfsactiviteiten dan wel het betreft een bedrijf dat voor wat betreft de aard en omvang van de milieuhinder die het veroorzaakt gelijk kan worden gesteld met een bedrijf in de categorieën 1 of 2;
- de nieuwe activiteit mag niet leiden tot een vergroting van de verkeersaantrekkende werking;
- het perceel moet voorzien te zijn van een streekeigen landschappelijke inpassing;
- voor het parkeren moet op het perceel een voldoende parkeerruimte te worden ingericht.

3.10 Recreatie en toerisme

3.10.1 Geldend beleid

De verantwoordelijkheid voor de vormgeving van het recreatiebeleid ligt bij de gemeente. In de beleidsnota Recreatie en Toerisme 2009-2011, waarvan de reikwijdte is verlengd t/m 2013, is met name ingezet op thematische benadering en kwaliteitverbetering van het toeristisch aanbod/product (zoals routestructuren en voorzieningen). In 2013 wordt een nieuwe beleidsnota voorbereid en uitgewerkt. De ruimtelijke component van recreatiebeleid wordt in het bestemmingsplan geregeld. De uitgangspunten worden hieronder nader aangegeven.

Recreatieve nevenactiviteiten dragen zorg voor de komst van recreanten en toeristen naar het buitengebied van de gemeente Aalten. Door verschillende vormen van verblijfsrecreatie en dagrecreatie toe te staan kan het aanbod aan recreatieve nevenactiviteiten divers worden. Het bestemmingsplan kan hiervoor de ruimtelijke mogelijkheden bieden.

In de Provinciale Verordening Gelderland is bepaald dat in een bestemmingsplan recreatiewoningen slechts worden toegestaan op locaties waar ook reguliere woningen kunnen worden gebouwd. Permanente bewoning van een recreatiewoning en stacaravans, zowel van de solitaire als die op een recreatiepark gelegen, wordt in het bestemmingsplan uitgesloten.

Onder voorwaarden kan omzetting van een recreatiewoning naar een burgerwoning worden toegestaan. Van deze mogelijkheid is in een enkel geval in de afgelopen planperiode gebruik gemaakt. Nieuwvestiging of uitbreiding van recreatieparken is niet mogelijk binnen de concentratie gebieden voor intensieve teelten. In het bestemmingsplan wordt de eis van een bedrijfsmatige exploitatie neergelegd. Dit geldt, op basis van de geldende jurisprudentie, echter niet voor de bestaande parken in de gemeente Aalten.

In een recreatiepark mag de omvang van een recreatiewoning niet meer zijn dan 75 m² en maximaal 300 m³.

3.10.2 Verblijfsrecreatie

In het plangebied komen diverse terreinen voor verblijfsrecreatie en solitaire recreatiewoningen voor. Daarbij moet met name worden gedacht aan de reguliere (mini) campings en terreinen met stacaravans en/of recreatiewoonverblijven, alsmede accommodaties voor groepsverblijf en bed and breakfast.

Om de kwaliteit van de recreatieterreinen te verbeteren, is het gewenst te bepalen dat stacaravans mogen vervangen door recreatiewoningen dan wel mogen worden vervangen of vergroot.

Daarbij geldt als voorwaarde dat de vervanging deel uitmaakt van een integraal verbeterplan. Het aantal recreatiewoningen zal nooit groter mogen zijn dan het aantal stacaravans dat wordt vervangen. Deze bepaling was aanvankelijk in het bestemmingsplan opgenomen, maar daaraan is goedkeuring onthouden. De geldende provinciale ruimtelijke verordening biedt wel ruimte voor deze kwaliteitsverbetering van een bestaande locatie. In het landelijk gebied worden geen nieuwe recreatieparken voorzien. Verder is een voorwaarde dat een goede streekeigen landschappelijke inpassing dient te worden gerealiseerd.

Verspreid komen binnen de gemeente verschillende solitaire recreatiewoningen voor. Deze worden op de gebruikelijke wijze bestemd. De inhoudsmaat is daarbij bepaald op 300 m³.

Voor stacaravans is in het geldende bestemmingsplan een oppervlaktemaat opgenomen van 50 m².

Ook in het kader van de nevenactiviteiten zijn in bestaande bebouwing recreatiewoningen en/of bed and breakfast-faciliteiten gerealiseerd. De in dat verband gerealiseerde faciliteiten worden niet specifiek bestemd, maar blijven onderdeel maken van de bij de bestemming behorende algemene activiteiten.

Daarnaast bestaan er andere mogelijkheden voor nevenactiviteiten in de recreatief-toeristische sector. De bestaande regeling blijft gehandhaafd.

De camperplaatsen bij voormalige boerderij De Haar en horecabedrijf 't Noorden worden als zodanig bestemd.

Voorgesteld wordt binnen de bestemming Verblijfsrecreatie de bestaande rechten in aantallen vaste kampeermiddelen (stacaravans/chalets e.d.) en/of recreatiewoningen in de regels op te nemen, de bijbehorende voorzieningen in de regels te noemen en oppervlakte van de bebouwing vast te leggen.

Voor de gebouwde algemene voorzieningen op een terrein met de bestemming Verblijfsrecreatie wordt bij afwijking een uitbreidingsmogelijkheid van 30% van de bestaande bebouwing opgenomen. Deze bebouwing mag ook worden benut ten behoeve van recreatief verblijf.

Voor campings (niet zijnde minicampings) wordt het aantal toeristische plaatsen niet vastgelegd en wordt de mogelijkheid opgenomen om maximaal vijf trekkers- of hooiberghutten te realiseren, elk met een oppervlakte van ten hoogste 30 m², waarbij de oppervlakte per standplaats tenminste 80 m² bedraagt.

Onder voorwaarden mogen stacaravans worden vervangen door recreatiewoningen. Om een kwaliteitsverbetering mogelijk te maken wordt de oppervlakte van een stacaravan of een soortgelijk recreatief verblijf bepaald op 75 m².

Het beleid ten aanzien van kleinschalige kampeerterrinen blijft ongewijzigd. Als een dergelijk terrein structureel is gegroeid dan wordt overwogen of het een bestemming Recreatie kan krijgen. Daarbij wordt de afweging gemaakt ten aanzien van de omgevingsfactoren en worden er nadrukkelijk eisen gesteld aan de landschappelijke inpassing.

De camperplaatsen worden bestemd.

3.10.3 Dagrecreatie en extensief recreatief medegebruik

De bestaande dagrecreatieve elementen worden bestemd conform het huidige gebruik. Daar waar bebouwing voorkomt, wordt dit geregeld in het bestemmingsplan.

Voorgesteld wordt bij bestaande wegen en paden, ten behoeve van recreatieve doeleinden, in de gebiedsbestemmingen bij recht op te nemen dat de gronden mede bedoeld zijn voor extensieve dagrecreatie, waarbij bijbehorende wegen en paden zijn toegestaan.

3.10.4 Evenementen

In het Besluit omgevingsrecht is ten aanzien van evenementen aangegeven dat buitenplannen evenementen geregeld kunnen worden. Aangegeven is dat voor het gebruik van gronden of bouwwerken ten behoeve van evenementen met een maximum van drie per jaar en een duur van ten hoogste vijftien dagen per evenement, het opbouwen en afbreken van voorzieningen ten behoeve van het evenement hieronder begrepen een buitenplanse ontheffing kan worden verleend.

Uit jurisprudentie blijkt ook dat het wenselijk is evenementenmogelijkheden wel op te nemen in het bestemmingsplan omdat er anders strijd kan ontstaan met de bestemming bij het toestaan van een evenement.

Voor de structurele evenementen, waaronder de jaarlijkse Country Fair, wordt een specifieke regeling opgenomen in het plan opgenomen.

Voorgesteld wordt in het bestemmingsplan een afwijkingsmogelijkheid op te nemen voor het toestaan van evenementen mits dit gebruik per locatie beperkt blijft tot maximaal veertien dagen per kalenderjaar inclusief opbouwen en afbreken, met inachtneming van tenminste de volgende voorwaarde:

- er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van in de omgeving aanwezige functies en waarden;
- er mag geen onevenredige aantasting plaatsvinden van de belangen van eigenaren en gebruikers van omliggende gronden.

Daarbij wordt de term evenement te gedefinieerd in de begripsbepalingen.

Bijlage 1

Tekstdeel Aaltense geurverordening

In de bebouwde kom van de gemeente Aalten, geldt de volgende andere afstand.

Op grond van artikel 6, lid 3 van de Wet en in afwijking van artikel 4, lid 1 van de Wet bedraagt de afstand tussen een veehouderij waar dieren worden gehouden van een diercategorie waarvoor niet bij ministeriële regeling een geuremissiefactor is vastgesteld, en een geurgevoelig object ten minste 50 meter voorzover dit betrekking heeft op bedrijven met maximaal 56 stuks dieren waarvoor vaste afstanden gelden.

In het buitengebied van de gemeente Aalten, gelden de volgende andere afstanden.

Op grond van artikel 6, lid 3 van de Wet en in afwijking van artikel 4, lid 1 van de Wet bedraagt de afstand tussen een veehouderij waar dieren worden gehouden van een diercategorie waarvoor niet bij ministeriële regeling een geuremissiefactor is vastgesteld, en een geurgevoelig object ten minste 25 meter voor zover dit betrekking heeft op bedrijven met maximaal 168 stuks dieren waarvoor vaste afstanden gelden. Op grond van artikel 6, lid 3 van de Wet en in afwijking van artikel 4, lid 1 van de Wet bedraagt de afstand tussen een veehouderij waar dieren worden gehouden van een diercategorie waarvoor niet bij ministeriële regeling een geuremissiefactor is vastgesteld, en een geurgevoelig object dat onderdeel uitmaakt van een andere veehouderij, of dat op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden deel uit te maken van een andere veehouderij, ten minste 25 meter.

VEEHOUDERIJEN MET VASTE AFSTANDEN	Tot maximaal 56 dieren	Meer dan 56 dieren	Tot maximaal 168 dieren	Meer dan 168 dieren
Bebouwde kom	Ten minste 50 meter	Ten minste 100 meter		
Buitengebied			Ten minste 25 meter	Ten minste 50 meter

VEEHOUDERIJEN MET DIEREN MET GEUREMISSIEFACTOR*	geurnorm	Minimale afstand dierenverblijf tot woning
Bebouwde kom	Maximaal 3,0 OU/m ³	Ten minste 50 meter
Buitengebied	Maximaal 14,0 OU/m ³	Ten minste 25 meter

*varkens, kippen, etc

**1. Provincie Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem (decosnr. 38499)
Ingekomen op 9 januari 2015**

Inhoud van de vooroverlegreactie

1. Het beleid met betrekking tot de glastuinbouw en het verbod om omschakeling van grondgebonden naar niet-grondgebonden landbouw dient binnen twee jaar in het bestemmingsplan te worden opgenomen overeenkomstig de provinciale omgevingsverordening.
2. Er worden vraagtekens gesteld ten aanzien van de omvang van de agrarische bouwpercelen, voor zover het betreft een omvang van 2,5 hectare, zulks in relatie tot het geldende bestemmingsplan. Dit geldt ook voor regeling ten aanzien van boomkwekerijen, nevenactiviteiten, het bouwen buiten het bouwvlak en de nieuwvestiging/verplaatsing van agrarische bedrijven.
3. De regeling met betrekking tot de mestverwerking en- bewerking is geen geldende regeling. Verwezen wordt naar de provinciale omgevingsverordening.
4. De uitbreiding van enige omvang van bestaande niet-agrarische bedrijvigheid moet worden getoetst aan de Ladder voor duurzame verstedelijking.
5. De bestemmingen/begrenzing van de beschermingsgebieden voor waterwinning en grondwater, alsmede die van het Gelders Natuurnetwerk dient te worden afgestemd op de meest actuele kaarten.
6. Gevraagd wordt of paragraaf 3.11.6 (hergebruik als niet-agrarisch bedrijf) is gebaseerd op een geldende regeling in het bestemmingsplan.
7. Gevraagd wordt een relatie te leggen met de provinciale Windvisie voor wat betreft het windmolenpark Hagenwind.
8. In de planregels wordt het begrip “intensieve veehouderij” nog gehanteerd, terwijl de Omgevingsverordening spreekt van “niet-grondgebonden landbouw”.
9. In artikel 3.3.7 worden afwegingscriteria gemist met betrekking tot de aantasting van de eventueel aan de orde zijnde landschapswaarden.
10. Er worden vraagtekens geplaatst bij de regeling ten aanzien van spuitzones.
11. Is artikel 3.5.2 van de planregeling (vergroting oppervlakte intensieve veehouderij tot 1,5 hectare) een bestaande regeling.
12. In verschillende artikelen wordt een relatie gemist met betrekking tot de Groene Ontwikkelingszone en het Gelders Natuurnetwerk.
13. Verzocht wordt aan te geven of de regeling met betrekking tot het toestaan van telen van boomkwekerijgewassen binnen de aanduiding “openheid” sprake is van een bestaande regeling.
14. Verzocht wordt aan te geven of de bestemmingen “Bos” en “Natuur” zijn gebaseerd op het geldende bestemmingsplan.
15. In de bestemming “Recreatie-Verblijfsrecreatie” ontbreekt het aspect “bedrijfsmatige exploitatie”.
16. Zijn de bestemmingen “Wonen” gebaseerd op het geldende bestemmingsplan.
17. Geadviseerd wordt in artikel 27.3.1 (leiding-hoogspanningsverbinding) een bepaling op te nemen dat niet gebouwd worden ten behoeve van gebouwen waar mensen verblijven.
18. In de planregels dient tot uitdrukking te komen dat initiatieven binnen het milieuzone-grondwaterbeschermingsgebied altijd worden getoetst aan het beginsel “stand still, step forward”.
19. Verzocht wordt aan artikel 38.10.4, lid 1, onder 2 toe te voegen: het beplanten met bomen, heesters en andere beplanting met een uitgroeihoogte hoger dan op grond van de in artikel 38.10.2 maximaal toelaatbare bouwhoogte voor bouwwerken;
20. Is bij artikel 40.2 sprake van een regeling op basis van een geldend plan.

Beoordeling vooroverlegreactie door college van B&W

1. Wij zullen dit beleid opnemen in het bestemmingsplan. Dit beleid sluit namelijk aan op de in onze gemeente gangbare praktijk voor wat betreft de agrarische bedrijfsvoering.
2. De omvang agrarische bouwpercelen van 2,5 hectare is slechts mogelijk voor grondgebonden agrarische bedrijven. Deze mogelijkheid is reeds opgenomen in het geldende bestemmingsplan. De maatvoering ten behoeve van de intensieve

veehouderij wordt afgestemd op de provinciale omgevingsverordening. In de regel geldt een omvang van 1 hectare, met dien verstande dat in het landbouwwontwikkelingsgebied een uitbreiding mogelijk is tot 1,5 hectare. Daarenboven gelden in het bestemmingsplan nog beperkingen ten aanzien van de ammoniakemissie, bouwlaag e.d. De regeling ten aanzien van boomkwekerijen, nevenactiviteiten en het bouwen buiten het bouwvlak is reeds opgenomen in het geldende bestemmingsplan en wordt dus beschouwd als een bestaand recht in het kader van de omgevingsverordening.

Nieuwvestiging is op basis van het voorontwerp van het bestemmingsplan niet meer mogelijk. Verplaatsing kan alleen naar bestaande agrarische bouwpercelen.

3. De regeling met betrekking tot de mestverwerking en –bewerking wordt aangepast, zodanig dat er geen strijdigheid is met de provinciale omgevingsverordening. Ook op basis van het toetsingsadvies van de MER-commissie is de regeling opnieuw tegen het licht gehouden.
4. Er worden slechts beperkte mogelijkheden voor uitbreiding gegeven aan de onderscheidene bedrijven. Op planniveau bezien is een grootschalige uitbreiding niet aan de orde.
5. Wij hebben inderdaad –ook aan de hand van de ingekomen inspraakreacties- verschillen geconstateerd. Bij de opstelling van het ontwerpplan nemen wij de meest actuele kaarten/begrenzingslijnen in acht.
6. Deze regeling is ontleend aan en overgenomen van artikel 37.4 van het bestemmingsplan “Correctieve herziening/actualisatie buitengebied Aalten 2007”, vastgesteld bij raadsbesluit van 20 november 2007 en goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van Gelderland bij besluit van 21 juli 2008, zaaknr. 2007-022858.
7. In dit bestemmingsplan wordt het Windpark Hagenwind planologisch geregeld, overeenkomstig de bestaande situatie. Provinciale Staten van Gelderland hebben op 12 november 2014 de Gelderse Windvisie vastgesteld. In deze visie zijn locaties opgenomen waar windmolenparken in de provincie geplaatst kunnen worden. De doelstelling is om tenminste 230,5 MW opgesteld vermogen te realiseren in het jaar 2020. De windmolens in het park Hagenwind hebben een capaciteit van in totaal van ca. 16 MW. De gemeente Aalten levert hiermee een substantiële bijdrage aan de provinciale doelstelling. Op de bij de windvisie behorende kaart is het park aangeduid als “bestaand en vergund”.
8. Wij zullen ten aanzien van de te hanteren begrippen aansluiting zoeken bij de provinciale omgevingsverordening.
9. Deze regeling is onverkort overgenomen uit het geldende bestemmingsplan. In de dagelijkse praktijk levert dit geen problemen op. Wij zijn van oordeel dat in de regeling in beginsel waarborgen zijn opgenomen om tot een goede inpassing te komen. Het gaat immers om een afwijkingsbevoegdheid.
10. Deze regeling is voor ons een punt van aandacht en zullen dit opnieuw bezien bij de opstelling van het ontwerp van het plan. In de regeling is echter geen sprake van gedogen, maar om het toestaan van reeds bestaand gebruik, dat afwijkt van de algemene planregeling.
11. Dit is geen bestaande regeling. Deze planregel wordt aangepast in het kader van de nu geldende provinciale omgevingsverordening.
12. Wij bezien de verschillende planregels nog een kritisch en leggen -daar waar dat uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening noodzakelijk geacht- een verband met de Groene Ontwikkelingszone en het Gelders Natuurnetwerk.
13. Hier is inderdaad sprake van een bestaande regeling in een geldend bestemmingsplan. Het is een maatwerkregeling ten behoeve van de Aaltense situatie. De omvang is overigens gemaximaliseerd tot respectievelijk 10 en 20 hectare in de in het bestemmingsplan opgenomen deelgebieden.
14. De bestemmingen “Bos” en “Natuur” zijn ontleend aan het geldend bestemmingsplan. In het geldende bestemmingsplan is echter nog sprake van een enkelbestemming “Bos- en Natuurgebied”. In dit plan zijn de verschillende gebieden qua bestemmingen gesplitst, waarbij de gebiedskwaliteiten leiden zijn geweest voor de bestemmingen.
15. In de Aaltense situatie is van een bedrijfsmatige exploitatie op de recreatieterreinen geen sprake. Bij uitspraak van 23 augustus 2006, nr. 200506487/1, heeft de Afdeling

bestuursrechtspraak van de Raad van State al uitgesproken dat gedeputeerde staten in dit geval deze eis in redelijkheid niet kunnen stellen in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Met verwijzing naar die uitspraak wordt deze eis thans niet in het bestemmingsplan opgenomen.

16. De bestemmingen komen ook in het geldende bestemmingsplan voor. Een aantal woningen is echter ondergebracht in een andere categorie. Het gemeentebestuur wenst zoveel mogelijk een uniforme regeling ten aanzien van het wonen. Dit betekent dat het merendeel van de woningen is opgenomen in de categorie "Wonen-1".
17. In het bestemmingsplan nemen wij een bepaling op dat binnen deze zone geen (vervangende) nieuwbouw van de bestaande woning mag plaats vinden.
18. Wij zijn van oordeel dat dit uitgangspunt voldoende is verankerd in de planregels.
19. De voorgestelde tekst is al letterlijk in het plan opgenomen.
20. Dit is inderdaad het geval.

Besluit:

De overlegreactie wordt overgenomen met inachtneming van de beoordeling.

Deze wijziging wordt in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen